ՍԱՐՏԱՐԱԲԱԴ

SARDARABAD

BUENOS AIRES
AÑO XV
Nº 553
Miércoles
6 de
Diciembre
de
1989

FIEL EXPRESION DEL PENSAR DEMOCRATA LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET

Moscú entregó Gharabagh

Por resolución del Parlamento en Moscú, Gharabagh quedará en manos de Azerbaidjan.

De nada valieron los justos reclamos de pueblo y gobierno armenios. Nada significó para los diputados rusos (los armenios se retiraron del recinto ante tremenda injusticia) que se tratara de un despojo reconocido en el mundo, ni el hecho cierto de que la mayoría de los habitantes de esa región fuera armenia. Artsaj volverá a llamarse Nogorni Gharabagh.

¿Tiene algo de extraño, entonces, que se hayan producido incidentes entre armenios y azerbaidjanos? Los hubo, y también hubo dos muertos que se agregaron a la larga lista de los muchos provocados por este conflicto.

Voceros del Movimiento Nacional Armenio confirmaron que hubo por lo menos dos muertos y cantidad de heridos en los enfrentamientos habidos entre armenios y azeríes, en la región fronteriza entre Abdan y Goris.

Por otra parte, más de 150.000 personas manifestaron en Erevan para expresar su rechazo a la decisión de Moscú. Asimismo, el Soviet Supremo de Armenia, se pronunció sobre el establecimiento de la **República Reunificada de Armenia**, incorporando en sus mapas la región de Gharabagh. Los habitantes armenios de Gharabagh, que son la mayoría de la población, declararon una huelga general que afectó a más de 30.000 personas.

Los azerbaidjanos de Bakú se reunieron en número de 300.000, convocados por el Frente Popular de Azerbaidjan, protestando porque la entrega de Gharabagh no había sido total, sino que quedaron algunas reivindicaciones en suspenso, especialmente el mantenimiento de tropas antidisturbios en la zona, y la creación de una nueva comisión de control sobre la gestión azerbaidjana en Gharabagh.

El Movimiento Nacional Armenio de Gharabagh expresó que la decisión de los diputados soviéticos "**sólo pretende aparentar una normalización de la situación, con motivo de la reunión cumbre que Gorbachov mantendrá con el presidente norteamericano George Bush.**

A un año de la tristeza

La tristeza, en Armenia, aún continúa. Los hechos que se suceden no permiten levantar ese manto de aflicción. Y menos ahora con el artero golpe sobre el dominio de Artsaj.

Pero aquella del 7 de diciembre fue **la gran tristeza.** Una gran parte de nuestro pueblo flagelado en su cuerpo y en su espíritu, y perdiendo todas sus pertenencias.

Pero la diáspora en el mundo supo mostrar su solidaridad. Y, de inmediato, armenios y no armenios sumaron su esfuerzo en el bondadoso ejercicio de la ayuda.

Y Armenia está resurgiendo. Pero hace falta mantenerse alerta, porque la necesidad de Armenia es mucha, y la ayuda todavía es imperiosa.

Lo recordamos al cumplirse un año de **esa gran tristeza**, de la que la Patria aún no pudo recuperarse.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՆ

ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ

ԸՆԴՈՒՆՈՒԱԾ Է ՀԱՐՑՄԱՆ ԿԱՐԳՈՎ 1989 ԹՈՒԱԿԱՆԻ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 28-ԻՆ

1989 ԹՈՒԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 7-Ը ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ՋՈՀԵՐԻ ՀԻՇԱՏԱԿԻ ՕՐ ՀԱՅՏԱՐԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ՏԱՐԵԼԻՑԻ ԿԱՊԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԻՒՆԸ ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

1989 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 7-Ը ՀԱՅՏԱՐԱՐԵԼ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ՋՈՀԵՐԻ ՀԻՇԱՏԱԿԻ ՕՐ:

Հ. ՈՍԿԱՆԵԱՆ

Նախագահութեան Նախագահ
Հայկական ԽՍՀ Գերագոյն Խորհրդի

Ն. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

Նախագահութեան Քարտուղար

Campanas A Duelo

Por disposición de S. S, Vazken I°, Catolicós de Todos los Armenios, mañana jueves 7, a las 11,45, las campanas de todos los templos armenios repicarán a duelo en homenaje a las víctimas del terremoto. Asimismo se oficiará misa de requiem en todos los templos armenios.

La Comunidad Armenia de Buenos Aires
en Homenaje al Académico
Abel Aganbeguian
COCTEL Agasajo
Sábado 9 de Diciembre, 20.30 Hs. U.G.A.B. - Armenia 1322

La Perestroika y el pueblo de la armenidad

Dr. Eduardo Dante Asllian

Primera Parte

Desde que la Perestroika, la Glasnost y la Democratización fueron puestas en práctica en la U.R.S.S., se advirtió una real, profunda y efectiva transformación social en la sociedad soviética. Desde hace aproximadamente cuatro años y medio, y no obstante los múltiples obstáculos que va enfrentando y los muchos que enfrentará, ha ido superando dudas y desconfianzas por parte de honestos incrédulos, como así también por los enemigos declarados de toda renovación política, cultural, social y económica.

Armenia, como parte integrante de la Unión Soviética, obviamente no ha escapado -aunque más tarde- del sacudimiento del proceso revolucionario que allí se está experimentando.

Sin perjuicio de que en ese inconmensurable país-continente, los problemas sociales y económicos -como también los político-culturales- se han visto acumulados por decenios, sea por el terror autocrático del stalinismo o por la indiferencia paralizante del brezhnevismo, Armenia se vio cimbrado -al igual que otras repúblicas federadas- por ininterrumpidos reclamos populares de carácter nacional-territorial, a partir del 20 de febrero de 1988, cuando el pueblo de la Patria se sintió estremecido por la valiente resolución decretada por el Soviet de los diputados populares del Gharabagh Montañoso, en su pacífico, legal, justo y natural deseo de reintegrar la región autónoma al territorio de la Madre Patria.

Desde ese entonces, y no habiéndose cumplido dos años de esa histórica decisión, ha corrido mucha agua y en muchas ocasiones teñida de sangre inocente, por la intolerancia y fanatismo de los azerbaidjanos. Bien lejos de admitir el gobierno y pueblo azerí las secesión territorial -que no es tal- apelaron muchos de sus fundamentalistas a sanguinarios métodos de violencia, cuya probanza pública y notoria son incontrastables y su agudización hasta estos días no ha disminuído. Ni los repetidos llamados a la cordura lanzada por los máximos dirigentes del Poder Central soviético, como tampoco la presencia de tropas regulares, ha intimidado al gobierno de Bakú y a los representantes de los frentes nacionales de reciente constitución, sirvieron de freno a las tropelías de los azerbaidjanos contra el pueblo armenio, llegando al inconciente nivel de rendir al mismo por inanición.

Mientras tanto, en el frente interno de Armenia organizaciones populares intermedias han sido legalizadas por el Estado nacional, y la mayoría de ellas se han integrado al Movimiento Pannacional Armenio, en cuyo acto fundacional del 4 de noviembre sus dirigentes habían invitado especialmente al Secretario del PC armenio, Suren Haroutiounian, para dirigir su mensaje a los congresales reunidos en esta asamblea popular.

La Diáspora expectante a todos los acontecimientos que sin solución de continuidad y aceleradamente se suceden en Armenia y Gharabagh, ha demostrado su solidaridad por medio de sus organizaciones políticas nacionales a las reivindicaciones nacionales y territoriales que, por derecho, le asisten al pueblo armenio. Esa solidaridad se demostró en forma superlativa con el terrible sacudimiento telúrico que azotó en vidas y bienes a una vasta región de la Patria, el 7 de diciembre de 1988.

Pero la vida continúa y la vida pública también, en la que el pueblo armenio a pesar de la devastadora consecuencia del terremoto, no deja de reclamar pacíficamente -junto con su gobierno- un acto de justicia y de verdad histórica, que en forma efectiva y de una vez para siempre se haga realidad, en nombre de la justicia socialista, la legislación soviética y la amistad de los pueblos. Esos lemas, que tantas veces se han declamado en la Unión Soviética, y que nos hemos dado cuenta ahora sin sustento ni contenido, deben transformarse en un imperativo político y una necesidad ideológica, en nombre de la credibilidad social. Y no solamente para Armenia y los armenios, sino para todos los pueblos que se encuentran en el mismo trance conflictivo dentro de la Unión Soviética, dominados por la incertidumbre y para los que, hasta estos momentos, no se vislumbran atisbos de solución que sirvan de acicate para dichos pueblos y alimenten razonables esperanzas de que sus problemas arribarán a buen puerto.

Pero tampoco compartimos las exigencias de los apresurados de siempre que, por acelerar las cosas, llegan a malograr la justa finalidad propuesta.

Algunos miembros del Comité "Gharabagh" o "Karun", son calificados de fundamentalistas en el más amplio sentido de la expresión, cuando ponen en tela de juicio a la Perestroika, en directa relación con una solución favorable o desfavorable en torno a Artsaj. Consideramos que la Perestroika va mucho más allá, por su naturaleza, contenido y finalidad, que los conflictos regionales suscitados en forma multiplicada en toda la extensión de la URSS, por la razón de que no se puede juzgar a la Perestroika como buena o mala, si soluciona o no soluciona el problema de Gharabagh. Al respecto podemos agregar que es importante y significativo que la Perestroika tenga éxito, porque si la reestructuración, la transparencia y la apertura política fracasan, fracasará de una vez y para siempre toda reivindicación nacional, religiosa, étnica, territorial, social, económica, cultural, etc., sepultándola al tiempo de los olvidos, inclusive a sangre y a fuego.

Pero la porfía de los armenios forma parte del floklore en Armenia. Esos miembros de los Comités "Gharabagh" y "Karún", insisten en "**Gharabagh ya!**". Por otra parte, intelectuales de la Madre Patria exigen, sin proponer nada razonable a cambio, y algunos de ellos mimetizados en poderosas organizaciones, hacen de la reivindicación nacional por Gharabagh el punto de partida de otros intereses que no son comunes a la Patria, a la Diáspora, ni a toda la Nación Armenia en su conjunto.

La Cena Anual de U.G.A.B.

En la fiesta anual de U.G.A.B., realizada en su sede el viernes 24 de noviembre, se dieron cita gran cantidad de miembros de la colectividad, en una noche inolvidable.

En la fotografía aparece la Sra. Alicia Horigian de Kuchikian, Presidenta de Comisión de Damas, pronunciando el discurso con el cual ofreció la reunión y agradeció la presencia de los invitados.

Hokehankisd

Con motivo de cumplirse los 40 días del fallecimiento de nuestro esposo y padre

Jack Bojossian

invitamos a la misa que se oficiará en la Catedral San Gregorio El Iluminador, el domingo 17 de diciembre.

Su esposa Delia
Sus hijos Sergio y Fabiana

Invitamos al hokehankisd que, con motivo de cumplirse 20 años del fallecimiento de nuestro esposo, padre y abuelo,

Dicran Guezikaraian

haremos oficiar en la catedral San Gregorio El Iluminador el domingo 17 de diciembre.

Su esposa Maritza
Sus hijos Delia Guezikaraian de Bojossian, Eduardo y Jorge
Sus nietos

Para las cuatro estaciones
y todas las edades
Lanas "Hetesia"

La política de Gorbachov

Odile Baron Supervielle hizo, para La Nación una entrevista al periodista francés Jean Daniel, cuyos conceptos sobre Gorbachov y su política actual, resulta interesante conocer. Por este motivo los publicamos en nuestras páginas.

- Según usted, ¿hasta dónde puede ir Gorbachov? ¿El no esperaba tanta velocidad en los acontecimientos? ¿No se puede temer que pase algo semejante a lo que aconteció en China últimamente?.

- Son tres preguntas difíciles de contestar, pero trataré de hacerlo. No me pregunto hasta dónde puede ir Gorbachov, sino hasta dónde estará obligado a ir. No creo que haya dominado totalmente las consecuencias de su primeras iniciativas.

Pienso que ha sido llevado por un movimiento que proviene de la cumbre y únicamente de la cumbre. Esto es importante, porque nos encontramos nuevamente ante una revolución de palacio.

Los tres cambios que hubo en la Unión Soviética con Lenin, después con Khrushchev y ahora con Gorbachov, se hicieron según la voluntad de un hombre, de un grupo. No provienen de asambleas ni de movimientos callejeros.

- ¿Con Gorbachov, los intelectuales acompañaron ese movimiento?

- Al comienzo no, no se puede medir la influencia de la disidencia. La disidencia planteó problemas de libertad mientras que Gorbachov encaraba problemas de eficacia. NO mezclemos ambas cosas aunque sean inseparables en los resultados. Tanto Lenín como [illegible]v y Gorbachov cuando empiezan [illegible] revolución la encuentran sustentada por problemas económicos. Gorbachov se da cuenta de que las cosas no pueden seguir así. Hace poco, sólo algunas semanas, se conocieron detalles de las condiciones que hicieron estallar el equilibrio brezhneviano. Fue el exceso de armamentismo que Brezhnev introdujo en la URSS, con cierto riesgo, cuya culminación representan los misiles SS20.

Fue un gran error de su parte, porque en ese momento había mucho apoyo a la Unión Soviética entre los gobernantes occidentales.

Brezhnev pensó que podía dividir Alemania y separar Europa de los EE.UU. por la fuerza o la intimidación. Pero esa política, que hubiese podido ser únicamente una estrategia, estaba acompañada por un esfuerzo armamentista considerable, titánico (además de los viajes interplanetarios).

Así hizo estallar la estructura económica soviética.

Ese punto de explosión decidió a un grupo de jerarcas -los más ortodoxos-, al que pertenecía Gorbachov, a ponerse de acuerdo y pensar que el más joven -en ese caso Gorbachov- podía tentar una reforma de la economía y sobre todo detener la carrera armamentista.

De modo que no fueron los intelectuales ni los disidentes los que iniciaron el movimiento. Todo eso vendrá después.

Gorbachov se da cuenta de que el país está demasiado encerrado, que tiene que abrirse. No es el primer intento. Lo hicieron Pedro El Grande, Catalina de Rusia...

Tiene que abrirse a los mercados occidentales, dar algunas garantías, terminar con las inversiones en el extranjero.

- ¿Qué entiende por inversiones en el extranjero?

- La injerencia de un país en el extranjero a través de aventuras como Afganistán (que fue una especie de Vietnam), Cuba, el océano Indico, etc. En una palabra, no creo equivocarme al decir que al comienzo la gran reforma gorbachoviana es una voluntad de modernizar la economía para hacerla eficiente. En sus primeros discursos Gorbachov denuncia la pereza, el alcoholismo, el ausentismo, la falta de motivación, el hecho de que ya nadie cree en el comunismo y no trabaja. La obsesión de Gorbachov es hacer que los rusos vuelvan al trabajo.

En ese momento no habla de libertad.

Pero para acompañar tal movimiento estará obligado a realizar ciertas reformas que se volverán políticas. La famosa glasnost (transparencia) es una reforma política. Es un espejo que pone Gorbachov delante de los rusos para que se vean tal como son.

Entonces abre puertas, recibe gente, retira las tropas de Afganistan, negocia sobre el desarme, cambia su política en América latina, reanuda relaciones con Israel, con los Estados moderados del mundo árabe. Ya no exporta la revolución.

Y al mismo tiempo hay hechos que no domina, que sólo estaban esperando para estallar: todo lo inherente a la libertad. Ahora se recibe a los disidentes, se empiezan a traducir obras proscriptas. La literatura, como en todos los países oprimidos, significa mucho para los soviéticos, es un derivativo. Se transmiten por televisión las sesiones del Congreso y el pueblo puede ver a sus representantes decirse las verdades.

Donación

Con motivo de cumplirse los cuarenta días del fallecimiento del Señor Aram Donikian, su esposa Sra. Anyel, sus hijos Ruben y Edgardo y sus nietos donan a SARDARABAD la suma de A 100.000.-

U. G. A. B.

ARMENIA 1322 - BS. AS.

773-2820 y 771-6500

Coro "Shnorhalí"

Concierto Litúrgico

Organizado por la Iglesia San Jorge y el Colegio Armenio de Vicente López Conmemorando el 1er Aniversario del Terremoto en Armenia

7 de Diciembre, 21,30 Hs.
Arenales 1631, Vicente López

UNIVERSIDAD DEL SALVADOR
Colación de Grados

Concierto Litúrgico del Coro "Shnorhalí"

12 de Diciembre, 18 Hs.
Iglesia Del Salvador, Callao y Tucumán

TEMPORADA EN ALDEBARAN
DICIEMBRE - MARZO
RESERVE SUS ABONOS: 773-2820

Cena de los Viernes
Promoción 1990

Los padres y madres de alumnos de esta promoción del Instituto Marie Manoogian, han tomado a su cargo las tradicionales *"Cenas de los Viernes"*, con la coordinación del conocido gourmet Nubar Barssamian.

Se invita a todos cuantos quieran disfrutar de los más deliciosos platos armenios.

Asesoría técnica en riesgos industriales y contratación de seguros generales

SEGUROS GENERALES LAMAS

ATENCION ESPECIAL A LA COLECTIVIDAD ARMENIA

Bme. Mitre 777 7° B. Capital
TE. 49-1942/1886

Merceril S.A.

Larrea 237. Capital

I. E.: 48-9343

Nosotros estamos leyendo sus labios, Sr. Presidente

Editorial de "The Armenian Mirror-Spectator

Los Estados Unidos deben reconocer el atentado del genocidio al pueblo armenio ocurrido en los últimos años del imperio otomano, basado en el testimonio de los sobrevivientes, y también de nuestros actuales representantes, para estar seguros de que semejante horror no se repetirá.

El pueblo americano, nuestros gobernantes y ciertamente la Administración Bush, padecen una política de presiones para apagar nuestras denuncias de crímenes contra la humanidad, y debemos unir al Congreso en la conmemoración de las víctimas de ese período.

Yo reconozco que los hechos de ese período no son responsabilidad de la actual república de Turquía, y soy conciente de que la república de Turquía se opone a considerar ese período como un Genocidio. Como presidente, yo quiero invitar a los líderes de Turquía a entrar en diálogo con los representantes de la comunidad armenia de mundo, en orden a resolver estas diferencias, así como también deseo sostener la continuación de la asistencia militar y económica a Turquía dentro de la estructura de la NATO.

. . . . . .

Los conceptos que anteceden corresponden a la declaración suscripta el año pasado por el actual presidente George Bush, durante su campaña presidencial. Es una noble declaración sobre la existencia -y reconocimiento- del Genocidio Armenio.

Al tiempo que la Resolución sobre el Genocidio fue llevada a discusión ante el comité jurídico del Senado, los armenios creyeron verdaderamente que el presidente Bush mantendría su solemne palabra y no se opondría a la Resolución conmemorativa.

Todavía hoy, la Administración Bush proyecta desencadenar una feroz campaña para impedir el paso de esta Resolución al Senado y, eventualmente, a la Casa Blanca.

La Casa Blanca se ha apresurado a llamar a su embajador en Turquía, Morton Abramowitz, a fin de darle directivas contra la Resolución. A su regreso a Ankara, el embajador declaró en una reunión con hombres de negocios turcos y americanos: "yo les aseguro que el gobierno de los Estados Unidos está contra la Resolución".

Un vocero del Departamento de Estado, dijo recientemente: "Mientras la Administración es sensible al trágico sufrimiento del pueblo armenio, nosotros estamos igualmente atentos al mantenimiento de nuestras conexiones y al estrechamiento de nuestra amistad con Turquía".

El efecto de continuas presiones sobre los senadores derivó en que 15 de ellos fueron obligados a retirar su apoyo a la Resolución armenia (S. J. - Res. 212). Referente a las presiones, un funcionario del Senado dijo: "Es una de las más sutiles campañas que yo he visto en los ocho años que llevo en el Capitolio. Ella ha creado un desorden internacional". El senador Alan K Simpson (R. Wyoming), dijo: "Desde mi punto de vista, esta es la más grande campaña contra algo, y yo tengo larga experiencia".

Brent Scoweroft, Consejero de Seguridad Nacional del Presidente Bush, ejerció presión sobre miembros del comité jurídico del Senado para votar negativamente, y luego sugirió al Senador Howard Metzenbaum (D-Ohio) que reemplazara la palabra **genocidio** de la Resolución con la frase **"Día Nacional de Recuerdo por los Armenios"**.

Y, sobre todo ello, una carta enviada a los miembros de la comunidad turca en este país por la Asamblea de Asociaciones Turco-Americanas, vocifera: **La unilateral Resolución a favor de los armenios (SJ. 212), clamando que nuestros antecesores cometieron genocidio, está ahora ante el Senado! Si ella es aprobada, nuestros ancestros se verán difamados! Usted y sus niños sufrirán hostigamiento e intimidación aquí, en los Estados Unidos, en los años por venir! Defiéndase y súmese a los que están contra esta Resolución.**

La principal -y, de hecho, la única- razón de la oposición de la administración Bush a la sanción de esta Resolución es que si ella es aprobada, ella puede enajenar y contrariar un valioso crédito de la alianza con la NATO. Como dijera el vocero del Departamento de Estado **"nosotros estamos atentos al mantenimiento de nuestras conexiones y al estrechamiento de nuestra amistad con Turquía"**. Estos argumentos carecen de peso. La verdadera amistad está basada en la confianza y lo que es más importante, sobre principios morales y no sobre conveniencias políticas o diplomáticas únicamente. Nosotros somos tardíamente acusados de encubrir enemistad hacia los turcos, y, a este respecto, ponemos el ejemplo de germanos y judíos quienes, según nos lo han dicho, han olvidado el trágico pasado y se han vuelto buenos amigos. Nadie, seguramente, considerará necesaria la mención de que la aludida amistad es el resultado de una pública expiación por sucesivos gobiernos de Alemania Oeste, de los crímenes cometidos contra el pueblo judío por los nazis y, además, de los billones de dólares que los germanos pagaron a los sobrevivientes del Holocausto. Que Turquía reconozca el crímen del Genocidio contra los armenios, para que la enemistad entre los dos pueblos desaparezca. Cuando se discute el Genocidio armenio, no hay dudas ni peros o circunstancias atenuantes. La gente lo reconoce o no lo reconoce. Y aquellos que optan por obstaculizar la solución, son tan culpables como los que niegan el Genocidio, pues ellos alientan a otros a cometer nuevas atrocidades y crímenes contra la humanidad. El tema del reconocimiento del Genocidio armenio no es una materia simplemente étnica e insignificante: involucra valores básicamente humanos, de tal manera que la Resolución es un asunto de humanidad que compete a todas las naciones del mundo, incluído los Estados Unidos de América.

Es así que nosotros sentimos verdadera tristeza por el hecho de que la reciente Administración Bush pretenda matar la Resolución pro-armenia.

Nosotros leemos los labios del Presidente Bush, pero las palabras diferentes a aquellas pronunciadas cuando era vice-presidente, durante la campaña electoral del año pasado.

Y eso nos deja muy tristes.

Armenia y el respaldo de su Diáspora

Entendimiento no es claudicación

En esta hora crítica en que los armenios se aprestan a respaldar más intensa y creativamente la autodeterminación de Artsaj (a partir del 20 de febrero de 1988), y el pueblo de Azerbaidján recibe el refuerzo de los azeríes persas en una manifestación descomunal en Bakú, parecen encontrarse las soluciones en un ambiente de entendimiento y de un diálogo equilibrado y justo, cuyos primeros vestigios aparecen tímidamente.

Pero la posición armenia se mantiene inconmovible como las estatuas de Antranig, Sasuntsí Tavit y Mamigonian, asegurando que el entendimiento no será jamás sumisión de Artsaj a otra administración que no sea la de Armenia y la del pueblo armenio gharabaghtsí, echando por la borda los intentos de sofocar con un plan de bloqueo alimenticio dicho respaldo de Armenia a Artsaj, y demostrando a la vez la infructuosidad de los asesinatos contra los armenios de Sumgait, Bakú y Stepanakert, hechos cruentos y condenables que pretendían amedrentar maliciosamente la valiente posición armenia, respaldada principalmente por fuertes razones del derecho internacional, las cuales ni un terremoto podría conmover.

Aunque conocemos la valerosidad e indignación de los armenios y, asimismo, comprobamos un encegueci-miento de grupos azeríes que están siendo identificados, debemos evitar con todos los medios que la disputa entre en el terreno de las ofensas y de la belicosidad, puesto que los hombres inspirados en la verdad y en la paz tienen el triunfo asegurado y consumada está su victoria. En tanto, quienes saben íntimamente de sus equivocaciones, procuran la masacre, la guerra, los rumores, las tinieblas, los odios, la turbación, los apasionamientos, las desorientaciones.

Conozcamos los armenios, los medios de comunicación armenios, sobre sus verdaderos protagonismos; no se confunda nadie sobre el hecho de que el bien no podrá tener razonables adversarios en un corto o mediano plazo, y permanezcamos alertas dirigiendo sabiamente el foco de la justicia dilucidadora del error surgido en cualquier zona o aspecto intelectual del litigio, el cual -repetimos- atraviesa una hora crucial y los últimos párrafos de su definición.

En la senda de la paz se lograrán todos nuestros ideales.

D.R.K.

Para ti, Armenia

Tus primaveras volverán a florecer,
Tus bellos días renacerán,
Después del invierno, después del infierno
Todo crecerá lleno de vida.
Para tí, Armenia.

Tus años cantarán de nuevo,
Tus generaciones crecerán más seguras.
Después del horror, después del miedo
Dios cuidará de tu suelo devastado.
Para tí, Armenia.

El mundo se levantó
El mundo está contigo
Para tí, pueblo olvidado
El abrió su corazón
Y extendió sus manos.

Aunque tú maldigas tu suerte
En tus ojos puedo ver,
Armenia, una luz de esperanza
Una llama, una voluntad
De tomar tu destino entre tus manos
Con brazos y cuerpo:
Armenia ... ¡Haiastán!

Fin de Fiesta

El ser humano, entre sus muchas maneras de ser caracterizado, puede ser definido como un animal que supera (o, por lo menos, que concluye) etapas de su vida. El "nivel medio de enseñanza" más conocido como secundario, puede ser considerado como una de esas etapas.

Son cinco años de nuestra vida, cinco años de nuestra adolescencia (y a veces más) que los dedicamos, en gran medida, a averiguar cuál es el cuadrado de la hipotenusa, o cuál es la altura de la montaña más alta del Asia Septentrional, o cuántos habitantes por km2 tiene Luxemburgo, o cuál es la composición química del trinitrofenol o el peso y número atómico del tecnecio, el telurio y el molibdeno; o a entretenernos tardes enteras resolviendo ecuaciones y logaritmos, que creemos serán vitales para hacerle frente a la vida y que son tan necesarias como el H2O (perdón, quise decir como el agua).

Así, empezamos luciendo orgullosos nuestra impecable corbata al cuello y concluímos, al término de cinco años, por usarla de vincha, cinturón o de cualquier otra forma, cansados de llevar un nudo en la garganta, y a veces incluso en nuestra mente.

Pero no todo es utilidad durante nuestra existencia de colegiales. A veces también desperdiciamos nuestro tiempo y nuestras energías (o solíamos hacerlo, al menos), en algún ocasional centro de estudiantes, imprimiendo a pulmón alguna revista, organizando bailes, charlas, campamentos y todo cuanto a un adolescente confundido con respecto al "auténtico y exclusivo" rol del secundario, se le pueda pasar por la cabeza.

En cambio algunos otros, haciendo honor a la más clásica tradición romana, ponen en práctica aquel viejo lema del "mens sana in corpus sano", alternando la actividad intelectual con el perfeccionamiento de su puntería (agotando tales cantidades de tiza para este fin, que hacen temblar las arcas del presupuesto nacional destinado a la educación), o enalteciendo el ancestral espíritu griego mediante las infaltables "luchas libres" (hay que recordar que Aristóteles y otros sabios griegos eran campeones olímpicos en esta disciplina). También están aquellos que dedican sus horas a la creación de pseudónimos para cuanto compañero o profesor se cruce por su camino.

Así, durante los años del secundario, se alternan amigos y romances, algunos luchan por la nota y otros por saber algo más, otros no ven el momento de terminar y otros (casi todos), se dan cuenta, precisamente el último día, que dejan atrás años muy importantes de su vida, muchos recuerdos, y que, después de todo, en el secundario habían pasado la mayor parte de su adolescencia.

FABIO

A todos los chicos y chicas que terminan un año más en la escuela o el colegio, y muy especialmente a aquellos que se despiden de su vida de estudiantes primarios y secundarios, como los chicos de 7º grado de nuestra institución, que se acercaron a nuestra página a manifestar su pensamiento, queremos hacerle llegar un afectuoso abrazo y desearles toda la suerte en sus futuras etapas.

Del Colegio Marie Manoogian ha egresado una nueva generación de alumnos: la nuestra.

Fue muy lindo compartir estos 7 años, juntos.

Vivimos tristezas y alegrías, peleas y reconciliaciones, amistad, responsabilidades, juegos... Pero siempre estuvimos juntos, ayudándonos.

En una palabra, compartimos VIDA. Con todo el apoyo que nos brindaron nuestros maestros, pudimos salir adelante en todo momento, y aprovechamos esta oportunidad para agradecerselo públicamente.

A todos nos gustaría seguir en la primaria, pero en la vida hay que superarse cada día, y tratar de ser cada vez mejor. Sabemos que dejamos una etapa muy importante, pero no sólo eso; también dejamos nuestra **NIÑEZ.**

Sentimos nostalgia al pensar en eso, y en que nos separamos de muchos chicos; pero nunca nos olvidaremos de ellos, ni ellos de nosotros...

¡Los recuerdos nos unirán!

7º Grado.

Uruguay nos espera...

...Y nuestros amigos orientales también. Por eso el 8-9-10 y 11 de diciembre cruzamos el charco para darnos un abrazo con la "barra" de la otra orilla, en la II Olimpíada Rioplatense de Liga de Jóvenes de la UGAB.

Más allá de los resultados deportivos, la idea que inspira este viaje es la de reencontrarnos con amigos y a la vez hacer nuevos, confraternizando y ahondando aún más los lazos entre ambas filiales.

Nos divertiremos midiéndonos en: Fútbol juvenil y mayor, Voley femenino y masculino, Básquet femenino y masculino, Ping-Pong.

Porque no nos conformamos con vernos únicamente en las Olimpíadas Sudamericanas, esta **miniolimpiada** es un pretexto perfecto.

Esperamos que cordobeses y paulistas se prendan en esta idea, para concretar un encuetro similar con nosotros.

HOY SE CUMPLE CASI UN AÑO DE UNA FECHA QUE SE CONVIERTE EN UNA IMPERIOSA NECESIDAD RECORDAR. Y CUANDO DECIMOS RECORDAR LO HACEMOS REFLEXIONANDO ACERCA DE ESA FECHA DE DOS MANERAS: POR UN LADO, UNIENDONOS AL DOLOR DE TODO UN PUEBLO CASTIGADO POR UNA CATASTROFE NATURAL, CON LAS CONSECUENCIAS QUE YA TODOS CONOCEMOS. PERO POR OTRO LADO, Y FUNDAMENTALMENTE, NUESTRA INTENCION ES RESCATAR AQUELLO QUE NO SE PUDO REALIZAR DURANTE AÑOS, Y QUE SOLO UNA DESGRACIA PUDO CONCRETAR: TODA UNA COMUNIDAD TRABAJANDO **UNIDA,** *Y CON UNA MISMA Y UNICA FINALIDAD: AYUDAR DE LA MEJOR MANERA POSIBLE AL PUEBLO DE ARMENIA QUE SE ENCONTRABA EN UNA SITUACION REALMENTE DESESPERADA.*

Y ESE CLIMA DE MANCOMUNION SE EVIDENCIO SOBRE TODO EN LA JUVENTUD, MEDIANTE UN ESPIRITU DE ENCONTRAR LAS COSAS QUE NOS ACERCAN, Y NO LAS QUE NOS DIFERENCIAN O SEPARAN.

DURANTE EL LAPSO DE TIEMPO QUE TRABAJAMOS PARA PODER ENVIAR ALIMENTOS Y ABRIGOS A LA POBLACION DAMNIFICADA DE ARMENIA, LOS JOVENES DE TODA LA COLECTIVIDAD Y DE TODAS LAS INSTITUCIONES ARMENIAS, ESTUVIMOS HACIENDOLO COMO UN VERDADERO GRUPO DE AMIGOS, INSPIRANDONOS ANIMO Y FUERZAS MUTUAMENTE.

ES PRECISAMENTE ESE ESPIRITU Y ESE ACERCAMIENTO ENTRE LOS JOVENES LO QUE PRETENDEMOS RESCATAR DESDE ESTE ESPACIO, PROBANDO QUE CUANDO HUBO NECESIDAD, FUE POSIBLE TRABAJAR UNIDOS.

QUE LA UNION HACE LA FUERZA LO SABEMOS TODOS, Y QUE COMPARTIMOS UN MISMO SENTIMIENTO HACIA LA TIERRA DE NUESTROS ABUELOS, TAMBIEN, TAL COMO QUEDO DEMOSTRADO.

NO ESPEREMOS A QUE SEA EL DOLOR EL QUE NOS VUELVA A UNIR, Y TRABAJEMOS POR TENER UNA COLECTIVIDAD UNIDA EN LA CONSTRUCCION DE UN FUTURO MEJOR.

Y A TODOS AQUELLOS JOVENES QUE ESTUVIERON PRESENTES EN ESAS HORAS DE TRABAJO Y DE DOLOR, PERO TAMBIEN DE CONFRATERNIDAD, GRACIAS.

GRACIAS POR PODER ESTAR CON VOS CUANDO MAS NECESITABAMOS ESTAR TODOS JUNTOS.

LIGA DE JOVENES

LIGA JOVEN

CONCURSO

NEW YORK CITY
VOS...
Y LIGA

LIGATE 2 (DOS) ENTRADAS PARA:

"LA FIESTA INOLVIDABLE"
Parte III

21 de Diciembre

Completá:

La Liga de Jóvenes festeja el año que viene (1990) su ..... Aniversario.

Hay 2 (dos) entradas para cada uno de los cinco primeros cupones extraídos, y cuyas frases estén completadas correctamente. Recortar este cupón y depositarlo en la urna ubicada en el buffet (Consultar al Sr. Héctor), o remitir el cupón en sobre cerrado a

LIGA DE JOVENES.
CONCURSO
"LA FIESTA INOLVIDABLE"
Parte III.
ARMENIA 1322

Fecha de sorteo: 20/12/89

Nombre y Apellido.....

.....

T.E.:.....

(Se aceptará por válido (1) un sólo cupón por sobre).

Հետեւեալ հեռագիրը telex-ով յղուած է գաղութիս բոլոր հայ կազմակերպութիւններուն, Նոյեմբերի 29-ին, Սփիւռքահայութեան հետ Մշակութային Կապի Կոմիտէի Նախագահ՝ Կարլէն Դալլաքեանի կողմէ:

Սովետ Գերագոյն Խորհրդի որոշումը՝ Լղիմը վերադարձնելու Ատրպէյճանի իշխանութեան, կասկած չկայ, կանխամտածուած խաղ մըն է, որուն ի լուր հայ երեսփոխանները -Հայաստանի թէ՛ Արցախի- ուժգնօրէն կը հակազդեն, դուրս գալով նստաշրջանի դահլիճէն:

Արցախի արդար պահանջին դէմ նիւթուած այս սադրանքը վերջին օղակն է կեդրոնական իշխանութեան շուրջ երկու տարիէ ի վեր խաղցած զանեշտներուն երկար շղթային: Այսպէս՝ միանգամընդմիշտ վար կ'իյնայ դիմակը Մոսկուայի հայերու հանդէպ որդեգրած երկդիմի քաղաքականութեան, որ ցոյց կու տար յստակօրէն թէ սկսեալ Սումկայիթէն մինչեւ տնտեսական շրջափակումը Հայաստանի թէ Արցախի, Մոսկուա երբեք նպատակ չէ ունեցած Լղիմի արդար եւ օրինական լուծումը հետապնդելու, մանաւանդ չէ ծածկած իր փրօ-ազերի դիրքորոշումը:

ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ

ԽՆԴՐՈՒՄ ԵՆՔ ՅԱՅՏՆԵԼ ՀԱՅ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻՆ

Հայ Տեքուղաթները Հեռացան Նիստերի Դահլիճից

«Նոյեմբեր 28-ին Սովետ Միութեան Գերագոյն Խորհրդի աշնանային նստաշրջանի աշխատանքի վերջին օրը քննարկութեան տրուեց Լեռնային Ղարաբաղի բրոպլեմի լուծման ուղղուած առաջարկութիւնների նոր ծրար, չնայած այն բանին որ ժողովրդական տեքուղաթների առաջին համագումարի որոշմամբ ստեղծուած Լղիմի բրոպլեմներով զբաղուող յանձնաժողովը ունէր իր առաջարկութիւնները.

Հարցի քննարկումը սկսելուց կէս ժամ անց, Լեռնային Ղարաբաղի հայ պատգամաւորները հեռացան նիստերի դահլիճից, բողոքելով նոր առաջարկութիւնների քննարկման յաբշտաբութեան, Արցախի շարունաուող եւ Հայաստանի վերսկսուած շրջափակման պայմաններում հարցը քննարկելու դէմ:

Ինչպէս նշուած է դեռ Նոյեմբերի 27-ին, Մ. Կորպաչէվին յանձնուած հայկական երկու պատկամաւորութիւնների յայտարարութեան մէջ, Լղիմում եւ նրա շուրջը լարուածութիւնը վերջին ժամանակներս չափազանց ցրուել է, Ատրպէյճանի եւ Հայաստանի ժողովուրդներին կանգնեցրել է ազգամիջեան պատերազմի եզրին. Ոտնահարում են բոլոր համամարդկային արժէքները - խաղաղութիւնը, անվտանգութիւնը, ազատութիւնը, Ղարաբաղի ժողովուրդին հընարաւորութիւն չի տրւում վճռելու իր բաղդը:

Նոյեմբերի 25-ին Լղիմի տեքուղաթների առաջարկուեց առաջարկութիւնների մի ծրար, որը բացայայտօրէն անընդունելի է հայ ժողովրդի շահերի տեսակէտից. Այդ «նոր» առաջարկութիւնները ոչ այլ ինչ են, եթէ ոչ ակնյայտ գաքիթուլացում Ատրպէյճանի ժողովրդական ճակատի ծայրայեղութիւնների առջեւ, որն ամէն անգամ Լղիմի հայկական Գերագոյն Սովետի Խորհրդի վրայ, օրինակ շրջափակումը, այնպէս Վ երկրի գործադուլների եւ այլ հակաիրաւական գործողութիւնների ձեւով. Հայ տեքուղաթները մերժում են բիրտ ու սպառնալիքի դիրքից թելադրանքի ամէն մի փորձ:

Նիստերի դահլիճից Լղիմի հայկական պատգամաւորութեան դուրս գալուց յետոյ Սովետ Միութեան Գերագոյն Խորհրդի նստաշրջանում հանդէս եկան մեր հանրապետութիւնից Խորհուրդի ժողովրդական մի շարք տեքուղաթներ, որոնք առաջարկում էին Ղարաբաղեան Բրոպլեմի փոխ զիջողական լուծում, հիմնաւորում իրենց դիրքորոշումը, սակայն նստաշրջանը ձեռնամուխ եղաւ Լղիմի վերաբերեալ Գերագոյն Խորհրդի առաջարկութիւնների նոր ծրարի քուէարկութեանը. անհամաձայնութիւն արտայայտելով այդ որոշման նկատմամբ Հայկական Գերագոյն Սովետի Խորհուրդի տեքուղաթները լրիւ կազմով հեռացան նիստերի դահլիճից:

ԿԱՐԼԷՆ ԴԱԼԼԱՔԵԱՆ
Նախագահ՝ Սփիւռքահայութեան Հետ
Մշակութային Կապի Կոմիտէի

Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Տարեկան Ճաշկերոյթ - Պարահանդէսը

Տարիներէ ի վեր աւանդոյթ դարձած է որ Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Տիկնանց Յանձնախումբը ճաշկերոյթ-պարահանդէս մը կազմակերպէ ի պատիւ անոնց, որոնք նիւթապէս եւ բարոյապէս կը սատարեն Բարեգործականի ձեռնարկներուն, յատկապէս՝ կրթական գործին:

Այս տարի եւս աւանդոյթը յարգըւեցաւ, եւ Նոյեմբեր 24-ին Մարի Մանուկեան Հաստատութեան չքեղ զարդարուած սրահին մէջ տեղի ունեցաւ նոր ճաշկերոյթ պարահանդէսը:

Հրաւիրեալներու մէջ են Գուէնոս Այրէսի Բարեգործականի մանաճիւղին իրենց նպաստը բերած եւ բերող բոլոր սերունդներու ներկայացուցիչները: Միայն իրենք գիտեն թէ օտար երկինքի տակ ի՛նչ դժուարութիւններով ու զոհողութիւններով կարելի կը դառնայ գոյատեւումի եւ հայապահպանութեան աստուածահաճոյ գործը: Աւագ սերունդի ներկայացուցիչները հիմնեցին դպրոց, պարբերական մամուլ եւ ակումբ՝ երբեք չմոռնալով գործին նուիրեալ սերունդ մը պատրաստել: Եւ ահա այսօր իրարու քով կու գան այդ սերունդները. մէկը՝ հպարտ իր վաստակով, բարի ծառայութեամբ, միւ-

(ՇԱՐ.Ը 7-ՐԴ ԷՋ)

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Պատուիրակութիւնը Կ'այցելէ Հայաստան եւ Կ'ընդունուի Ա. Քարտուղար Ս. Յարութիւնեանի Կողմէ

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Գերագոյն ղեկավարութիւնը ներկայացնող պատուիրակութիւն մը, բաղկացած՝ ընկերներ Մեթր Հ. Սեդրակեանէ, դոկտ. Ա. Կէօնէեանէ, Հ. Ուզունեանէ, Ց. Աւետիքեանէ եւ Վ. Ուզունեանէ, 1989 Նոյեմբեր 6-12, պաշտօնական այցելութիւն մը կատարեց Մայր Հայրենիք՝ Խորհ. Հայաստան եւ վարեց բանակցութիւններ Խորհ. Հայաստանի կուսակցական, պետական, գիտական, տնտեսական եւ մտաւորականութեան ներկայացուցիչներու հետ: Իր ունեցած հանդիպումներուն ընթացքին ՌԱԿ-ի պատուիրակութիւնը առիթը ունեցաւ անմիջականօրէն ծանօթանալու Հայկական Հանրապետութեան այժմու կացութեան, Արցախեան հարցի լուծման հեռանկարներուն, երկրաշարժային աղէտի հետեւանքներուն վերացման աշխատանքներու վիճակին, ազերիներու կողմէ Արցախի եւ Խորհ. Հայաստանի դէմ շղթայազերծուած պաշարումի հետեւանքներուն եւ հետագայ՝ հնարաւոր շրջափակումները ձախողեցնելու միջոցներուն, ինչպէս նաեւ ժողովրդական նոր շարժումներու եւ խմորումներու իրական բնոյթին ու տարողութեան:

Առ այդ, ՌԱԿ-ի պատուիրակութեան գլխաւոր հանդիպումը կայացաւ Հայաստանի Համայնավար կուսակցութեան Կենտկոմի Ա. Քարտուղար՝ Սուրէն Յարութիւնեանի հետ, Չորեքշաբթի Նոյեմբեր 8-ին, ի ներկայութեան Կենտկոմի Քարտուղար՝ Գ. Գալոյեանի, Արտաքին Գործոց Նախարար՝ Ա. Մկրտչեանի, Սփիւռքահայութեան հետ Մշակութային Կապի Կոմիտէի Նախագահ՝ Կ. Դալլաքեանի եւ այլ պատասխանատուներու: Շուրջ երեք ժամ տեւած հանդիպման ընթացքին, մեր պատուիրակութիւնը պարզեց ազգային, տնտեսական ու քաղաքական այն ծրագիրները, որոնց հետամուտ ենք մենք եւ որոնց միջոցով կը յուսանք Հայաստանը դուրս բերել ճգնաժամային իր ներկայ վիճակէն: Հայրենի կողմին համար մեծ շահագրգռութեան առիթ դարձաւ յատկապէս ընկ. Վ. Ուզունեանի կողմէ պարզուած ՌԱԿ-ի ճարտարարուեստական զարգացման ծրագիրը, որուն իրականացման հետամուտ է եւ գործնական քայլերու ձեռնարկած են ինք եւ ռամկավար այլ ընկերներ:

Հինգշաբթի 9 Նոյեմբերի կէսօրին, ՌԱԿ-ի պատուիրակութիւնը այցելեց Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին եւ հիւրը եղաւ Ամենայն Հայոց Հայրապետին: Գործնապաշտ ու շինիչ մթնոլորտի մը մէջ, մեր ընկերները Նորին Սրբութեան ուշադրութեան յանձնեցին այն կարգ մը մտահոգութիւնները, զորս մենք եւ մեր ամբողջ շրջանակը ունինք Հայց. Եկեղեցւոյ այժմու վիճակին եւ յատկապէս բաժանեալ թեմերու կապակցութեամբ սփիւռքի մէջ տիրող շփոթին մասին: Վեհափառ Հայրապետը նշեց, թէ Անթիլիասի հետ յարաբերութեանց սերտացումը կը վերաբերի զոյգ Աթոռներու մակարդակին եւ առայժմ չ'ընդգրկեր թեմական մակարդակը, եւ թէ վերջին մարզին մէջ տակաւին շատ հարցեր կան լուծելի: Այս այցելութեան ընթացքին ներկայ էին նաեւ՝ Մայր Աթոռի դիւանապետ՝ Տ. Ներսէս Արք. Պօզապալեան եւ Արարատեան Թեմի Առաջնորդական Փոխանորդ՝ Տ. Գարեգին Եպս. Ներսիսեան:

Յաջորդ օր, Ուրբաթ 10 Նոյեմբերի յետ միջօրէին, ՌԱԿ-ի պատուիրակութիւնը հանդիպում ունեցաւ վարչապետ՝ Վ. Մարգարեանցի հետ, ի ներկայութեան՝ փոխ-վարչապետ՝ Լեւոն Սահակեանի, Արտաքին Տնտեսական Յարաբերութեանց պատասխանատու՝ Վ. Ղազարեանի, Կապի Կոմիտէի Նախագահ Կ. Դալլաքեանի եւ այլ պատասխանատուներու: Գործնական ու գործարար մթնոլորտի մէջ կայացած այս հանդիպումը եղաւ երկուստեք շահեկան, եւ Վարչապետը ջերմ հաւանութիւն տուաւ ՌԱԿ-ի տնտեսական ծրագիրներուն եւ յատկապէս Սփիւռք-Հայրենիք Առեւտրական Միացեալ Գրասենեակի ստեղծման առաջարկին: Վարչապետը մեր պատուիրակներուն պարզեց այն մեծ աշխատանքները, զորս կը տանի հայրենի կառավարութիւնը՝ տնտեսական պաշարումներու կանխարգիլման, Արցախի պարենային օգնութեան եւ Հայաստանի տնտեսական զարգացման գծով:

ՌԱԿ-ի պատուիրակութեան այցելութեան օրերուն կը զուգադիպէր կայացումը Հայոց Համազգային Շարժման Համագումարին: Մասնակցութեան հրաւէր ստացած ըլլալով, մեր պատուիրակութիւնը Երկուշաբթի Նոյեմբեր 6-ին, ներկայ եղաւ համագումարին եւ այդ առթիւ իր խօսքով հանդէս եկաւ մեր պատուիրակութեան ներկայացուցիչը:

Իր կեցութեան ընթացքին, բացի պաշտօնական վերոյիշեալ հանդիպումներէն, ՌԱԿ-ի պատուիրակութիւնը լայն առիթներ ունեցաւ շփումներ հաստատելու մտաւորական ու տնտեսական շրջանակներու եւ վերջերս երեւան եկած զանազան հոսանքներու ներկայացուցիչներուն հետ, լսեց անոնց տեսակէտները՝ ազգային ու քաղաքական զանազան հարցերու մասին, եւ պարզեց իր տեսակէտն ու պատկերացումները այդ բոլորին առնչութեամբ:

Առաջին անգամ ըլլալով, ՌԱԿ-ի պատուիրակութեան լայն առիթ տրուեցաւ հեռուստատեսային երկար հարցազրոյց մը ունենալու հայրենի պատկերասփիւռէն, պարզելով մեր Կուսակցութեան գաղափարաբանութիւնը, պատմութիւնը, աշխատանքները ու ծրագիրները:

Խիստ օգտակար ու գործարար այցելութիւն մը արդարեւ, որ սահմանուած է Մայր Հայրենիքի ներկայ ճգնաժամային կացութեան եւ Սփիւռք-Հայրենիք յարաբերութեանց մէջ յստակացումներ մտցնելու, նոր որակ հաղորդելու եւ բարերար ազդեցութիւն ունենալու:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Երեւան, 10 Նոյեմբեր 1989

Հ.Բ.Ը. Միութեան Տարեկան Ճաշկերոյթ - Պարահանդէսը

(ՇԱՐ. Ց-ՐԴ ԷՋԷՆ)

մը՝ խրախտապարտ քանի որ ստեղծուած բանի մը տիրութիւն կ'ընէ եւ նաեւ վճռական՝ շարունակելու գոյատեւումի ազնիւ գործը: Ո՞վ չի գիտեր հասարակական գործին նըւիրուելու դժուարութիւնները: Սակայն որպէս արդիւնք գոյատեւումը, հայապահպանութիւնը ունինք իր ազգային-մշակութային բոլոր երեսներով... Մեր շուրջը նայինք. որպէս ազգային միաւոր դադրած են գոյութիւն ունենալէ այն համայնքները, որոնք անտարբեր գտնուած են ազգային-մշակութային իմաստով: Իսկ Հայը կը յարատեւէ ու պիտի յարատեւէ մինչեւ որ իրականանան իր ազգային Մեծ Երազները...

Ամբողջ ճաշկերոյթ-պարահանդէսի ընթացքին յատուկ ուշադրութեան արժանի էին սրահի յարդարանքը, մակարդակ ունեցող համոյթի եւ նուագախումբի իրերայաջորդ ելոյթները, ինչո՞ւ չէ՝ նաեւ համադամ կերակուրները մեծ մասամբ պատրաստուած Հ.Բ.Ը.Մ.-ի Տիկնանց Յանձնախումբի հոգատար ձեռքերով:

Եւ այս բոլորի ոգին Յանձնախումբի Նախագահուհի տիկ. Ալիսիա Քուչիկեանն է, որուն հայերէն եւ լաւ առոգանութեամբ արտասանուած «Մարի Գալուստ»ի խօսքը կը դնենք ստորեւ.

«Յարգելի՛ Ներկաներ, այս նոյն սրահին մէջ տարի մը առաջ տօնեցինք Հ.Բ.Ը.Մ. Տիկնանց Յանձնախումբին հիմնադրութեան 30-ամեակը: Եւ այսօր դարձեալ հաւաքուած ենք, բայց մասնաւոր տարեդարձ մը չենք տօներ, այլ կը հրամցնենք Յանձնախումբիս տարեկան աւանդական ճաշկերոյթը բոլոր անոնց, որոնք կը գործակցին Բարեգործականի աշխատանքներուն եւ կ'ընկերանան մեզի մեր աշխատանքներուն մէջ:

Բոլորիդ ծանօթ է Բարեգործականի աշխատանքներուն նպատակը. պահել եւ պահպանել հայութիւնը ուծացումէ եւ ձուլումէ: Ամենակարեւոր օրինակներէն մէկն է Մարի Մանուկեան Կրթական Հաստատութիւնը, որուն նպատակն է Սրբուհի Էէշեան մանկապարտեզէն սկսեալ՝ շարունակելով Պերճուհի Էմիրեան նախակրթարանով եւ վերջացնելով Տորիս Զընննոզեան երկրորդականով, հայեցի դաստիարակութիւն եւ կըրթութիւն ջամբել հայորդիներուն, որպէսզի անոնք դառնան ազգային նախանձախնդրութիւն ունեցող հայեր նաեւ օրինաւոր մարդ եւ քաղաքացի իրենց ապրած երկրի ընկերային կեանքին մէջ:

Մենք՝ Տիկնանց Յանձնախումբի անդամուհիներս, որպէս հաւատարիմ մշակներ մեր կարողութեան չափով կ'աշխատինք Վարչութեան կողքին, որպէսզի նպաստենք իրականութիւն դարձնելու Մարի Մանուկեան Հաստատութեան բոլոր վսեմ նպատակները: Բայց բնաւ պիտի չըկարողանանք հասնիլ մեր նպատակներու յաջողութեան, եթէ ձեր բոլորին աջակցութիւնը չունենանք: Ատոր մէկ ապացոյցն է այսօրուայ մեր հաւաքոյթը, որուն սիրայօժար մասնակցելու եկաք: Ձեր ներկայութեամբ դուք փայլ կու տաք այս հանդէսին: Շնորհակալութի՜ւն ձեզի: Յանձնախումբի անունով կ'ուզեմ շնորհակալութիւն յայտնել նաեւ Վարչութեան կազմին, որ միշտ ներցուկ կ'ըլլայ մեր աշխատանքներուն»:

Խօսքի եւ գործի ի՛նչ գեղեցիկ ներդաշնակութիւն: Հոգեկան ի՛նչ անբացատրելի գոհունակութիւն կը ստանայ մարդը երբ օգնէ իր ազգին: Թշնամին մեր վրայ չի յարձակիր, ամենաթանկարժէքը՝ կեանքը չէ որ կը պահանջէ հայրենիքը, այլ միայն օգնել ազգային կազմակերպութեան մը, որ կը նպաստէ հայապահպանումին: Զգլանանք այդ ընել:

Առաջին անգամ հոս ներկայ գըտնըւելով նման հաւաքոյթի մը, որպէս հայ մտաւորական մը կ'ուզեմ հիացումս յայտնել այն գուապ եւ կատարեալ ու անկատ այն ձեւին համար, որ կը կիրարկուի Պուէնոս Այրէսի մէջ դպրոցանպաստ հանգանակութեան նպատակով: Ուրիշ տեղեր նոյնը կ'ընեն տրուած նպաստը բարձր յայտարարելով՝ նուաստացնելով մարդոց արժանապատուութիւնը, քիչ մըն ալ՝ պոռչտուքով...

Այս ձեւ՛ը պէտք է որդեգրուի ամէն տեղ:

Դրամը այսօրուայ աշխարհին մէջ սայոժ է, բարեկեցութեան միջոց: Սակայն թերեւս ոչ մէկ տեղ դրամը իր կայն թերեւս ոչ մէկ տեղ դրամը իր նպատակին այնքան կը ծառայէ, որքան երբ ան կը նուիրաբերուի կըրթութեան համար, երբ Նիւթը Լոյս կը դառնայ... Այդ նուիրաբերումներուն եւեւը կայ հայ ծնած սերունդի մը հայեցի դաստիարակութիւն ջամբելու ազգանուէր ու աստուածահաճոյ գործը:

Հարիւրաւոր եւ հազարաւոր հայ փոքրիկներ անմեղ հրճուանքներէն շնորհակալութեան խօսքեր կը լսուին բոլոր անոնց համար, որոնք իրենց բաժինը ունին Մարի Մանուկեան Հաստատութիւնը հիմնելու եւ պահելու գործին մէջ: Կա՞յ մարդուս համար աւելի մեծ վարձատրութիւն մը: Մաղթենք որ հայուն աւանդական բարեգործութիւնը միշտ կենդանի օրինակ մը ըլլայ հայ սերունդներուն համար: Թող ոչ մէկ հայ անտարբեր ըլլայ հայ դպրոցի հանդէպ...

ԴՈԿՏՈՐ ՍԱՄՈՒԷԼ ԱՆԹՈՍԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Արցախեան Պահանջատիրութիւնը Խոչընդոտուա՞ծ

Ըստ Միջազգային օտար մամուլին՝ Խ. Միութեան Գերագոյն Սովետը, Նոյեմբեր 28-ին կայացած դռնփակ նիստին, աշնանային երկար նստաշրջանի մը աւարտին, անակնկալ եւ անսպասելի կերպով որոշեց Ղարաբաղը վերադարձնել Ատրպէյճանի հակակշռին, լուծարքի ենթարկելով Արքատի Վոլսքիի գլխաւորած ժամանակաւոր կառավարութիւնը:

Արցախի ինչպէս նաեւ հայրենի երեսփոխանները ընդվզած ու զայրացած, լրիւ կազմով կը հեռանան ժողովասրահէն, արտայայտելով իրենց խոր դժգոհութիւնը սոյն որոշումին նկատմամբ, որ կը պահանջէ հայերէս, ոչ աւելի ոչ նուազ, անձնատուր ըլլալ այսպէս կոչուած «Ատրպէյճանի Ազգային Ճակատ»ին ոտնձգութիւններուն:

Այսպէս՝ շուրջ երկու տարիներու ձգձգումներու եւ փրո-ազերի քաղաքականութեան՝ Քրեմլին, ստիպուած, վար կ'առնէ իր դիմակը, ցոյց տալու համար իր երկդիմի դիրքորոշումին հակահայ էութիւնը, եւ միանգամ ընդմիշտ փաստելու թէ՝ միամտութիւն է հաւատալ ազգամիջեան եղբայրութեան քառոզչութեան եւ այլ խեղկատակութիւններու:

Միամտութիւն էր հաւատալ Քրեմլինի ջատագոված սահմանադրութեան ու արդարութեան սկզբունքներուն:

Միամտութիւն էր հաւատալ ինքնավար շրջանին համար որոշուած տնտեսական, մշակութային ու այլ կենսական բարեկարգումներու խոստումներուն:

Սուտ էին նաեւ ինքնավար շրջանը ուղղակիօրէն Մոսկուայի կապելու կէս-լուծումի խոստումները:

Տակաւին անցեալ Հոկտեմբերին. հայրենի Արտաքին Գործոց Նախարար Անաթոլի Մկրտչեան, որ կը գլխաւորէր սովետ պատուիրակութիւն մը Լատին Ամերիկայի մէջ, մեզի կը վստահեցնէր թէ՝ «Արցախ վերջնականօրէն de facto դուրս եկած է Ատրպէյճանէն ու միացած Հայաստանին», աւելցնելով թէ՝ de jure այս իրողութիւնը վաւերացնելը ժամանակի կը կարօտի»:

Ճիշդ ըսած էր հայրենի նախարարը. Այո Արցախը արդէն էութեամբ երբեք չէ բաժնուած Հայաստանէն. եւ Արցախեան Պայքարը արիւնոտ, փշոտ ու երկար պիտի ըլլայ:

Բոլոր «Ատրպէյճանի Ազգային Ճակատ»ը, ազերի ոստիկանութիւնը, աղտոտ խուժանը, այլ մեղսակից ուժեր -որքան ալ կարեւոր ըլլայ- եւ Քրեմլինի անարդար որոշումները անկարող են մեզի պարտադրել՝ որ տեղի տանք եւ հրաժարինք մեր արդար դատէն:

Տնտեսական պաշարումը, հայկական գիւղերու վրայ յարձակումները եւ այլ խժդժութիւնները չեն՝ որ պիտի փոխեն պայքարի մեր վճռակամութիւնը եւ կամքը:

Սոյն որոշումը՝ ամօթի խարան մը պիտի մնայ փերեսթրոյքային ու կլասնոսթին համար, որ մեզ յուսախափ ըրաւ:

Ցամենայն դէպս գիտենք որ չի բաւեր, դատ մը յաջողեցնելու համար, միայն պատմական ու սահմանադրական իրաւունք ունենալ, եւ մանաւանդ յոյս դնել գերիզօր «բարեկամ» պետութեան մը վրայ -այս պարագային սովետ կեդրոնական իշխանութեան արդարադատութեան ու մարդկայնական մօտեցումներուն վրայ- ինչպէս հայկական ցեղասպանութեան բանաձեւի պարագային ԱՄՆ-ի մէջ, նախագահութեան թեկնածուի մը խոստումներուն վրայ:

Համայնավար վարչակարգը կը հաւատայ թէ սովետ քաղաքացիին համար հողային ներքին սահմաններ գոյութիւն չունին. սակայն՝ մենք կը հաւատանք թէ մինչեւ որ բռնագրաւուած հողը չվերադառնայ իր արդար տիրոջ՝ ազգամիջեան եղբայրութիւնը իմաստակ ու անհեթեթ քարոզչութիւն մըն է միայն:

Առնակատո՞ւմ Ատրպէյճանի հետ. այս չէ որ կը փնտռենք մենք. բայց պիտի թոյլ չտանք որ մեր Արցախը ենթարկուի հայութենէ պարպուած Նախիջեւանի ճակատագրին: Պիտի մնանք սահմանադրութեան ծիրին մէջ, եւ իրաւասութեան սահմաններէն ներս:

Մենք պիտի վստահինք մեր սեփական ուժերուն վրայ եւ պիտի հզօրանանք տնտեսապէս ու գիտական մարզերու մէջ, այնքան՝ որքան որ մեր կարեւորութիւնը առաւել ծանր կշռէ քան՝ ազերիներուն կամ թուրքերուն ներկայացուցած շահերը քաղդատութեան նժարին մէջ:

Այս է իրապաշտ միակ ձեւը:

Վեհափառ Հայրապետի Խօսքը Ուղղուած Հայոց Համազգային Շարժման Պատգամաւորներին Սուրբ Էջմիածնում - 9 Նոյեմբեր 1989-ին

Սիրելի բարեկամներ, այս պահին ես ինձ լաւ եմ զգում ձեր մէջ: Կարծում եմ, դուք էլ այս յարկի տակ ձեզ լաւ էք զգում եւ հարազատ:

Ողջունում եմ ձեր այցելութիւնը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին: Ասացի այցելութիւն, գուցէ աւելի ճիշտ կը լինէր ասել, որ դուք եկել էք ուխտի: Ուխտի բառի իմաստը կարելի է տարածել մեր ամբողջ ազգի զաւակների վրայ, մանաւանդ երբ հարցը վերաբերում է Սուրբ Էջմիածնին:

Իմ հիշողութեան մէջ այս պահին արթնանում է մի պատկեր. 1945 թ. Մայիսը, երբ ես, առաջին անգամ լինելով Ռումինիայից եկայ Հայաստան եւ Սուրբ Էջմիածին: Յիշում եմ, մենք՝ արտասահմանից եկող հոգեւորականներս Երեւանի «Ինթուրիստ» հիւրանոցից շուրջ 20-25 հոգեւորականներ, որոնք բոլորն էլ առաջին անգամ լինելով գալիս էին Երեւան, ուղեւորուեցինք դէպի Ս. Էջմիածին: Զափազանց յուզուած էինք բոլորս: Երբ մեքենաներից իջանք եւ քայլելով մօտեցանք այս հազարամեայ տաճարի քարերին, համարեայ բոլորս արտասւում էին: Յիշում եմ, Կալիֆոռնիայից եկող մի ծերունազարդ հոգեւորականի, Վարդան Գասպարեան, չկարողացաւ ինքն իրեն զսպել, երբ մտնում էինք տաճարի մուտքից ներս, բարձրաձայն սկսեց լաց լինել, ծնկի եկաւ եւ համբուրեց սեւ քարերը այս տաճարի:

Իսկ հիմայ դուք էք ուխտի եկել այս սրբավայրը: Գուցէ ձեզանից ոմանք առաջին անգամ լինելով էք գտնւում Ս. Էջմիածնում, ներքին Սփիւռքից եկողներդ, դուք էլ ուխտաւորներ էք իբրեւ հայ ժողովրդի եւ Հայաստանեայց Եկեղեցու հարազատ զաւակներ: Մենք ուրիշ Եկեղեցիների նման հաւատաքննութեամբ չենք զբաղւում, բոլոր հայերին, լինեն հաւատացեալ կամ ոչ, բոլորին անխտիր նկատում ենք մեր Եկեղեցու հարազատ զաւակները: Ողջունում եմ ձեր կազմակերպութիւնը, ձեր Համազգային Շարժումը եւ ուրախ եմ, որ բաւականաչափ ներկայացուցիչներ գտնւում էք այսօր այստեղ: Պիտի փափագէի, որ ձեր մեկնումից յետոյ փոխանցէիք իմ ողջոյնի եւ օրհնութեան խօսքը նաեւ բոլոր նրանց, ովքեր չկարողացան այստեղ լինել այսօր: Ես գիտեմ ձեր մասին եւ զգում եմ ձեր սրտի տրոփիւնը, ձեր մտքերի թռիչքը եւ ձեր ազնիւ սպասումները մեր ժողովրդի ներկայի եւ ապագայի նկատմամբ: Ձեր կազմակերպութեան կամ շարժման հիմնական գաղափարը արտայայտուել է Համազգային բառով, ազգայինի գաղափարով: Եւ դա մեր սրտին շատ մօտիկ է: Չգիտեմ, դուք ինչքան ծանօթ էք մեր Եկեղեցու պատմութեանը, չգիտեմ ինչքան տեղեակ էք մեր Եկեղեցու իրագործումներին բազում դարերի ընթացքում՝ ազգայինի գաղափարը ամրապնդելու եւ իրականացնելու տեսակէտից, բայց ուզում եմ ձեզ յիշեցնել, որ քանի դուք ազգի եւ ազգայինի մասին էք խօսում, զգաք, որ այս պահին դուք գտնւում էք ազգային գաղափարը ստեղծող եւ ձեւակերպող պատմական հաստատութեան կենտրոնում: Հայ ժողովրդի ազգային դիմագծութիւնը, հայ ժողովրդի ազգային ոգեկանութիւնը, հայ ժողովրդի ազգային գաղափարախօսութիւնը դարբնուած է այստեղ, Սուրբ Էջմիածնում, մանաւանդ չորրորդ եւ հինգերորդ դարերում: Թող չկարծուի թէ ազգային գաղափարախօսութեան կազմաւորման հարցում հայ Եկեղեցին ինչ-որ հետեւորդ է կամ համաձայնուող: Ոչ: Հայ Եկեղեցին հեղինակ է եւ առաջնորդող՝ տասնեօթ դարերից ի վեր:

Մինչեւ չորրորդ դար, մինչեւ քրիստոնէութեան ընդունումը, անշուշտ հայ ժողովուրդ կար իբրեւ ֆիզիքական գոյութիւն, բայց նրա ազգային գաղափարախօսութիւնը, նրա ազգային ոգեկանութիւնը ձեւակերպուած չէր դեռեւս: Հայ ազգը ամբողջական իմաստով ծնունդ առաւ, կազմաւորուեց եւ սկսեց ճառագայթել իբրեւ ոգեկանութեան ուժ դարերի ընթացքում, երեք պատմական դէպքերով կամ տուեալներով: Առաջին՝ քրիստոնէացումով՝ 301 թուականին, երկրորդ՝ չորրորդ դարի սկզբին հայ գրերի գիւտով եւ հայ գրականութեան սկզբնաւորութեամբ եւ երրորդ՝ նոյն դարի կեսերին՝ Աւարայրի ճակատամարտով: Այս երեք տարեթիւերը, այս երեք պատմական իրադարձութիւնները խարիսխ հիմքերն են, վէմն են հայ ժողովրդի ազգային գիտակցութեան կազմաւորման: Եւ այս երեք իրադարձութիւններն էլ կապուած են ուղղակի կերպով մեր Եկեղեցու հետ: Մեր Եկեղեցին է, մեր Եկեղեցով է, որ քրիստոնէութիւնը վերջնականապէս տարածուեց Հայաստան աշխարհի վրայ, ամբողջ պատմական Հայաստանի վրայ: Քրիստոնէութեամբ կազմաւորուեց հայ ժողովրդի բարոյական նկարագիրը եւ ոգեկանութիւնը: Երկրորդ վճռական իրադարձութիւնը եղաւ հինգերորդ դարի սկզբին, Ս. Մեսրոպի մեծ գործը՝ հայ տառերի գիւտով, Թարգմանիչների Ս. Գրքի Թարգմանութեամբ հայերէն լեզուով, որ աշխարհի ամենակատարեալ Թարգմանութիւններից մէկն է, մեր ժողովրդին պատիւ բերող աշխարհի առաջ: Այդ օրերից է, որ վերջնականապէս կազմաւորուեց հայ ժողովրդի ազգային հոգին եւ սկիզբ առաւ հայոց գրականութիւնը: Եւ վերջապէս, էլի Սուրբ Էջմիածնից ճամփայ ընկաւ սուրը ձեռքին Վարդան Մամիկոնեան դէպի Աւարայրի դաշտ: Վարդանանց պատերազմը կրօնական-ազգային պատերազմ է: Երբեմն անցեալում սխալ մեկնաբանութիւններն են եղել այստեղ: Իրականութեան մէջ, ինչպէս Եղիշէ պատմիչ իր նշանաւոր պատմութեան գրքում է յիշում, Վարդանանց պատերազմը մի պատերազմ էր վասն հաւատոյ եւ վասն հայրենեաց ազատութեան: Եւ Վարդանանց պատերազմը ոգեշնչողը, նոյնիսկ սկզբնաւորողը կարող եմ ասել, Վարդանից առաջ, եղել է Ղեւոնդ երէց քահանան: Նոյնիսկ կարող եմ ասել, Թէ Վարդանը հետեւեց Ղեւոնդ քահանայի կոչին:

Այսպէս ահա, այս երեք հիմնական իրադարձութիւններն են, որոնք վերջնականապէս կազմաւորեցին հայ ժողովրդի ազգային գաղափարախօսութիւնը ոգեկանութիւնը, ծնունդ առած Ս. Էջմիածնից, հայ Եկեղեցու կենտրոնից: Յետագայ դարերին, 5-րդ դարից յետոյ, մինչեւ մեր օրերը, մինչեւ Սարդարապատի ճակատամարտ, բոլոր մեր պատմութեան կարեւոր իրադարձութիւնները հիմնուած են եղել այս երեք սկզբնական, խարիսխ գաղափարների, խարիսխ հոգեւոր հիմքերի վրայ՝ քրիստոնէական հաւատք, ազգի գիր-գրականութիւն եւ մշակոյթի պաշտպանութիւն, հայրենիքի ազատութիւն:

Ես կարծում եմ, որ հիմայ է, երբ նոր պայմաններ են ստեղծուել Խորհրդային Միութեան մէջ, այս ճշմարտութիւնները պէտք է աւելի ուժգին կերպով դրսեւորուեն ու ընդգծուեն, որպէսզի մեր ժողովուրդը ոչ միայն ճիշտ հասկանայ հայ Եկեղեցու ինչ լինելը, ոչ միայն ճիշտ հասկանայ մեր ազգային գաղափարախօսութիւնը, այլ նաեւ ճիշտ հասկանայ ինքն իրեն իբրեւ հայ մարդ, Թէ ով է ինքը որպէս հայ մարդը այս աշխարհում եւ ինչ կոչում ունի այսօր մեր օրերի պայմաններում, եւ ինչ երազանքներ դէպի մեր ապագան:

Մեր Եկեղեցին, Սուրբ Էջմիածնի գլխաւորութեամբ, վստահ եղէք, միշտ պատրաստ է իր Թեւերը, իր սիրտը լայն բաց անելու այն բոլոր հայերի առաջ՝ բոլոր այն կազմակերպութիւնների, որոնք այս ոգեկանութեամբ, այս ուղիղ հասկացուած ազգայինի գիտակցութեամբ պիտի կամենան մտածել, խօսել եւ գործել: Այս ոգին, այս հոգեւոր-ազգային գիտակցութիւնը մեր Եկեղեցին պահպանել է նաեւ այս վերջին տասնամեակներին այստեղ, Խորհրդային երկրում նոյնիսկ անձի պաշտամունքի վատ ժամանակներում, Թէեւ կղզիացած պայմաններում, բայց միշտ այս ոգու ճրագը վառ է պահել հայ Եկեղեցին Սուրբ Էջմիածնում եւ արտասահմանում: Իսկ պատերազմից յետոյ, երբ կացութիւնը բաւական բարելաւուեց Եկեղեցու տեսակէտից, յատկապէս վերջին 30-35 տարիների ընթացքում, իմ շրջանին կարողացանք յիշատակութեան արժանի գործեր կատարել, վերաշինելով մեր եկեղեցական կեանքը Հայաստանում: Բազում վանքեր, եկեղեցիներ վերանորոգուեցին ու բացուեցին, որոնց մասին դուք գիտէք: Ահա այդ հիմնական աշխատանքն է, որ մենք չարունակեցինք: Դուք հաւանաբար ծանօթ էք նաեւ Մայր Աթոռիս վերջին 30 տարիների հրապարակաւ արտայայտութիւններին, իմ քարոզներին, կոնդակներին, կոչերին, որով դուք հստակ կերպով պէտք է հասկացած լինէք, Թէ անշեղ կերպով Ս. Էջմիածինը նոյն ճանապարհով է ընթացել: Թոյլ տուէք մի քիչ անհամեստութիւն անել գուցէ, ասելու, որ Հայաստանի հողամասի վրայ մեծ Եղեռնի առաջին յուշարձանը կառուցեցինք Ս. Էջմիածնում, յետոյ մեր օրինակին հետեւեց մեր հայրենի կառավարութիւնը բարեբախտաբար եւ բարձրացրեց հոյակապ կոթողը ծիծեռնակաբերդի:

Երկրորդ՝ երկար տարիներ Սարտարապատի ճակատամարտի մասին մեկ մտօ չէր խօսւում, մոռացութեան էր տրուել: Այս հարցում էլ առաջին անգամ լինելով Հայաստանում, Սարտարապատի ճակատամարտը հռչակուեց հրապարակաւ՝ Վազգէն կաթողիկոսի կոնդակով: Ես սրանով ուզում եմ ցոյց տալ մի անգամ եւս, որ ոչ Թէ ես միայն անձնապէս, այլ մեր Եկեղեցին իր ամբողջականութեան մէջ, ազգային ոգու դրօշակակիրն է մնացել նաեւ վերջին տասնամեակների ընթացքում, Թէ այստեղ, Թէ արտասահմանում:

ՇԱՐ.Ը ՅԱՋՈՐԴԻ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Կիրակի, 17 Դեկտեմբերին, յաւարտ Սուրբ Պատարագի, Հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, մեր սիրելի ամուսնոյն, հօր եւ մեծ հօր

ՏԻԳՐԱՆ ԿԷՕՋԻԳԱՐԱԵԱՆԻ

մահուան Ձ0րդ տարելիցին առիթով:

Զայս կը ծանուցանենք ի գիտութիւն հանգուցեալին յիշատակը յարգող մեր ազգականներուն եւ բարեկամներուն:

Տիկինը՝ ՄԱՐԻՑԱ
Զաւակները՝ Տիկ. Տէլիա Կէօզիգարաեան-Պօղոսեան
Տէր եւ Տիկ. Էտուարտօ Կէօզիգարաեան
Տէր եւ Տիկ. Խորխէ Կէօզիգարաեան
եւ թոռները

Նուիրատուութիւն

Ղեկավար Ընկ. Արամ Տօնիկեանի մահուան քառասունքին առթիւ, այրին՝ Տիկ. Անժէլ, զաւակները՝ Ռուբէն եւ Էտկարտօ, ինչպէս նաեւ թոռները «Սարտարապատ» շաբաթաթերթին կը նուիրեն 100.000 Ա.

ՔԱՌԱՍՈՒՆՔ

Կիրակի, 17 Դեկտեմբերին, յաւարտ Սուրբ Պատարագի, Հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, մեր սիրելի ամուսնոյն եւ հօր՝

ՅԱԿՈԲ (ԺԱԳ) ՊՕՂՈՍԵԱՆԻ

մահուան քառասունքին առթիւ:

Զայս կը ծանուցանենք ի գիտութիւն հանգուցեալին յիշատակը յարգող մեր ազգականներուն եւ բարեկամներուն:

ՏԻԿԻՆԸ ԵՒ ԶԱՒԱԿՆԵՐԸ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ապրիլեան Բանաձեւին Մարտահրաւէրը

Ամերիկեան Միակոյտին ներկայացուած Հայկական ցեղասպանութեան Ազգային Յիշատակումի Օրուան Բանաձեւը ոչ մէկ տարի այնքան բուռն եւ բազմաճակատ թրքական կրակոցին ենթարկուած էր, որքան այս անգամ, երբ հայ ժողովուրդը կը պատրաստուի յառաջիկայ տարի համազգային եւ միջազգային տարողութեամբ նշելու Մեծ Ոճիրին 75ամեակը:

Այսպէս· Թրքական Խորհրդարանը արտակարգ նիստ կը գումարէ՝ նըւիրուած Միակոյտական Տոլի նախաձեռնած S. J. 212 Բանաձեւին, որու ընթացքին պատմական խեղաթիւրումի կողքին սպառնալիքներ կ'ըլլան թուրք-ամերիկեան յարաբերութիւնները ամբողջական վերատեսութեան ենթարկելու, Բանաձեւին վաւերացման պարագային· Վարչապետ Թուրկուտ Ըզալ, որ հիմա այլեւս Նախագահն է Թրքական Հանրապետութեան, հեռաձայնային կապ կը հաստատէ Նախագահ Ճորճ Պուշի հետ, փոխանցելու համար իր մտահոգութիւնը, վարչապետը եւ Թրքական Հանրապետութեան Նախագահը՝ Զօր· Էվրէն Ճորճ Պուշի կ'ուղարկեն նամակներ, ըսելու համար, թէ Օսմանեան արխիւները բացուած են, եւ հետեւաբար Ամերիկեան Միակոյտը ոչ մէկ որոշում պէտք է առնէ անոնց քննարկումէն առաջ: Զօր· Էվրէն նոյնիսկ կը չեչտէ, թէ երբ ինք կը գտնուի Նախագահութեան պաշտօնէն հեռանալու սեմին, Թուրքիոյ եւ Ամերիկայի միջեւ գտնուող հարցերուն ամենէն կարեւորն է Հայկական Բանաձեւին հարցը: Թուրք տիտղոսակիր գիտնականներ նամակներ կը ղրկեն ամերիկեան կառավարական եւ սահմանադիր ղրկնականներուն՝ բացատրելու համար որ 1915–1923ի «դէպքերը», եթէ երբեք նման բաներ պատահած են, իրենց ձեւով եւ բնոյթով որեւէ կապ չունին ցեղասպանութեան բնորոշումին հետ: Թրքական բոլոր պլիսարը թերթերը ամէն օր յօդուածներ կը նուիրեն Թրքական ներկայ թիւ մէկ հարցը նկատուող խնդրին, փոխն ի փոխ յայտնելով սպառնալիք, զայրոյթ, յուսախաբութիւն, մտահոգութիւն, անվստահութիւն, իրենց կարգին յծուելով նաեւ պատմութեան ննջեզոխոսումին: Թրքական հեռատեսիլը երեք ժամ հրապարակային ասուլիս կը կազմակերպէ երկրին ամենէն ոգեշո դիտորդը տեղեակ պահելով, թերեւս առաջին անգամ ըլլալով, հայկական ահարդի մը գոյութեան մասին: Թուրք սենտիքաներ եւ Համալսարաններ դիրք կը բռնեն Բանաձեւին դէմ: Այս ձեւով կը պարզուի երեւոյթ մը, որ գրեթէ աննախադէպ է Թրքական Հանրապետութեան ժամանակակից պատմութեան մէջ – համազգային միասնութիւն եւ համակամութիւն՝ ձախին, աջին, կեդրոնին, մեծին, պզտիկին, կառավարութեան եւ ընդդիմադրութեան միջեւ:

Ամերիկայի մէջ թրքական եւ բրօ–թուրք ռազմամեքենան չոգեպինդ աշխատանքի մէջ է: Թրքանպաստ ուղղութեան տէր գոնկրէսմէններ Գոնկրէսի իրենց հաբերնի պաշտօնակիցներուն» նամակներ կը ղրկեն, անոնց կեցելով Թուրքիոյ կողմէ իրենց յանձնուած «փաստաթուղթերը», յոյս յայտնելով որ անոնք դէմ պիտի քուէարկեն Հայկ· Բանաձեւին, որուն վաւերացումը պիտի վտանգէր ամերիկեան շահերը եւ առաջնորդէր վատահելի դաշնակիցի մը կորուստին: Ռաչինկոքընի մօտ թուրք ասագ դեսպան Նիւելնէք Գանէմիր կրուստին: Ռաչինկոքընի մօտ թուրք ասագ դեսպան Նիւելնէք Գանէմիր կը խորհրդակցի Թրքական վարձու երկու լոպիստ ընկերութիւններուն, – Քարկել ամերիկեան պիկ պիգնէսը, որ մեծ շահեր ունի Թուրքիոյ մէջ: Այդ զօրաւոր ընկերութիւններու շարքին են զինքի ճարտարարուեստականները՝ վՓ–կմ–էս»ը եւ «Ճենըրըլ Տայնամիք»ը, որոնք արդէն իրենց աղդու աշխատանքը կը տանին: Ջմռռնանք նշելու, որ վերոյիշեալ ժողովին իր մասնակցութիւնը բերած է նաեւ Ուաչինկոքնի մէջ հրէական Լոպպիի անպաշտօն դիւանագէտ Փոլ Պէրկըը: Անդարձ Ռաչինկոքնէն կը փութայ ամերիկեան դեսպաններ Փոլ Պէրկըը: Անդարձ Ռաչինկոքնէն կը փութայ ամերիկեան դեսպան Մորթըն Ապրամովիչ, իր կառավարութեան փոխանցելու համար Թրքական տեսակէտը: Իրեն միացած է զինք նախորդող դեսպանը՝ Ռաալըրթ Տէյնեթաուս Հուպըր: Իսկ ամերիկեան մեծ մամուլին մէջ «Ուոլ Սթրիթ Ճուռնըլ»ը, ինչպես որ կը սպասուէր, իր համազարկը կը բանայ պարզապէս ըսելու համար՝ «Այդ տեսակ բանաձեւ մը ի՞նչ օգուտ ունի մեզի»:

Այս բոլոր կարգի խաչակրաական աշխատանքներուն միջոցին երկու երեսփոխանական ուշադրութեան արժանի են: Պուշի վարչութեան ընդդիմադրութիւնը եւ ... Իսրայէլի կառավարութեան յայտարարուած պատերազմը Բանաձեւին դէմ:

Ներքին մէջ ոչինչ «անձնական» է ներկայ Իսրայէլի այս դիրքորոշումին մէջ, երբ ան Միացեալ Նահանգներու հրէական ազդեցիկ կազմակերպութիւններէն պահանջեց, որ անոնք աշխատին ձախողեցնելու Բանաձեւին վաւերացումը Մերակոյտին կողմէ: Անգարա – Թէլ Ավիվ յարաբերութիւնները սիրաբանութեան նոր շրջանի մը մէջ կը գտնուին: Բաղաքական – տնտեսական կապերու երկկողմանի բանակցութիւններու ընթացքին սակարկութեան առարկայ դարձած ըլլալու են նաեւ հայկական եւ ՄԱկի ժողովին ներկայացուած Բանաձեւը: Կանխավճարը տուաւ Թուրքիան երբ ՄԱկի մէջ դէմ քուէարկեց Միջազգային կազմակերպութենէն Իսրայէլի արտաքսման, հրդեռնանքի եւ շնորհակալական խօսքեր խլելով Իսրայէլի Արտաքին Գործոց Նախարար Մօշէ Արէնսի կողմէ: Իսրայէլ չուզացաս Թուրքիոյ հաստուցանելու իր պարտքը հայերու կռնակին:

*Ներկայ Իսրայէլի վարչակարգը իր բոլոր կապերը խզած է համայնքային բնոյթով սիոնականութեան եւ անոր հիմնադիրներուն ընկերվարական ոգիին հետ· Հրէական ծանօթ բարոյական-առաքինութիւնը որ ժողովուրդի մը ինքնութենէն կը բխէր, ամբողջովին տեղի տուած է ռազմապաշտ, գաղութարար, հալածող եւ ժողովուրդները ճնշող ըմբռնողութեան մը, որուն առաջին ամենէն ակնբախ երեւոյթն էր Իսրայէլեան բանակներուն Լիբանանի ներխուժումը, իսկ ամէնօրեայ վկայութիւն են գրաւեալ շրջաններուն բնակչութեան վրայ ի գործ դրուած բռնամիջոցները, որոնց անհատապէս մէկ երեւոյթն է պաղեստինեան դպրոցներուն եւ համալսարաններուն փակումը: Բարոյականի

Նոր օրէնքներ Միացեալ Նահանգներ գաղթող փախչող խորհրդային քաղաքացիներու համար

ՈՒԱՇԻՆԳԹՐՆ – Միացեալ Նահանգները ուժի մէջ դրած է նոր օրէնքներ, որոնք նշանակալիօրէն փոխած են այն ձեւ-փոխութեան ենթարկած են այն ձեւերը որոնց միջոցով Հայեր եւ խորհրդային այլ քաղաքացիները կրնան հրաժարիլ Միացեալ Նահանգներէն արտօնութիւն ստանալ ներգաղթելու:

Հոկտեմբերի 1-ին ի զօրու դարձած այդ նոր օրէնքը անհրաժեշտ դարձաւ նկատի ունենալով Խորհրդային կառավարութեան կողմէ արտագաղթելու արտօնութիւն ստացողներու թիւի անհամեմատ յաւելման պատճառով, ըսաւ Հայկական Համագումարի Գաղթականական Հարցերու Ցատուկ Օգնական Գայ Հորոյեը:

Հորոյեը նշեց, թէ նոր օրէնքը «նշանակալիօրէն պիտի սահմանափակէ թիւը այն խորհրդային Հայերուն, որոնք պիտի կարենան Միացեալ Նահանգներ ներգաղթել:»

Խորհրդային բոլոր գաղթականներուն վերաբերող նոր օրէնքը ամփոփ կերպով հետեւեալ պայմանները կը դնէ.-

• Միացեալ Նահանգները ներգաղթել փափաքող խորհրդային քաղաքացիներ պէտք է իրենց հարցազրոյցը կայացնեն եւ ելքի վիզաներն ստանան միայն Միացեալ Նահանգներու Մոսկուայի դեսպանատան միջոցով,

• Հիմնականին մէջ ընդունելի կը նկատուին այն դիմորդները, որոնք կ'ուզեն իրենց ընտանիքներուն միանալ. այսինքն անոնք, որոնք ընտանիքի անմիջական անդամներ ունին Միացեալ Նահանգներու մէջ (ամուսին, ծնողք, երեխաներ, քոյր, եղբայր): Անոնք, որոնց ազգականները Միացեալ Նահանգներու քաղաքացիութիւն ունին կամ մնայուն բնակութեան արտօնագիր, նախապատուութիւն կը ստանան:

• Դիմումնագրերու քննարկումը պիտի կատարուի Վրճինիայի նահանգի Արլինկթըն քաղաքին մէջ հաստատուած կառավարական նոր կեդրոնի մը մէջ, որ կը կոչուի Ոսչինկթընի Զեւակերպման կեդրոն: Երբ դիմումնագիր մը քննարկուի եւ նախնական վաւերացում ստանայ Միացեալ Նահանգներու պաշտօնատարներու կողմէ, դիմորդները վերջնական հարցազրոյց մը կ'ունենան հիւպատոսական պաշտօնատարներու հետ՝ Մոսկուայի Ամերիկեան դեսպանատան մէջ:

Հորոյեը ըսաւ, թէ նախքան Հոկտեմբերի 1-ը, Ամերիկայ գաղթել ցանկացող խորհրդային գաղթականներու մեծամասնութիւնը, Մոսկուային կը մեկնէին Վիեննա կամ Հռոմ, ուր Ամերիկեան պաշտօնատարներ կը քննարկէին ու կը ձեւակերպէին անոնց դիմումնագրերը: Ըստ Միացեալ Նահանգներու Արտաքին Գործոց նախարարութեան, 1989-ի ընթացքին ամերիկեան կառավարութիւնը 35 միլիոն տոլար ծախսած է խորհուրդ հասած գաղթականներու կեցութեան համար, մինչեւ անոնց դիմումնագրերու վաւերացումը:

«Արտաքին Գործոց նախարարութիւնն այժմ իր Հռոմի գործունէութիւնները փակելու վրայ է» ըսաւ Հորոյեը: «Անոնք, որոնք Միացեալ Նահանգներ հաստատուիլ կ'ուզեն, պէտք է այսուհետեւ իրենց դիմումները կատարեն Մոսկուայի Ամերիկեան դեսպանատան միջոցով, որպէսզի դիմումնագիրը վաւերացուի, վրան կը տրուի եւ դիմորդը Մոսկուայէն ուղղակի կրնայ ճամբորդել Միացեալ Նահանգներ:» Հորոյեը ըսաւ, թէ Մոսկուայի ամերիկեան դեսպանատունը պէտք է իր անձնակազմը յաւելնալ գործերը դիմումնագրերու համար. ներկայիս դեսպանատան մէջ իւրաքանչիւր ամիս հարցազրոյց ունեցող դիմորդներու թիւը 5000 է:

Հորոյեը նշեց նաեւ, որ բացի վերջնական հարցազրոյցէն, պաշտօնատարներու կողմէ այլ երկիրներու մէջ կատարուող դիմումնագրերու ձեւակերպումը այսուհետեւ պիտի կատարուի Ոսչինկթընի Ձեւակերպման կեդրոնին մէջ: Դիմումնագրերը կրնան ուղղակի տարուիլ Մոսկուայի Ամերիկեան դեսպանատունը կամ Լենինկրատի հիւպատոսարանը, փոստառաքուիլ ուղղակի Ոսչինկթընի Ձեւակերպման կեդրոն կամ այդ կեդրոնը հասցուիլ այսուհետ ըլլալիք նահանգի մը կամ բարկավանի մը միջոցով: Դեսպանատուն կամ հիւպատոսարան տարուած բոլոր դիմումնագրերը անմիջապէս կ'ուղղուին այդ կեդրոնը: Կեդրոնի հասցէն եւ հեռախօսի թիւը հետեւեալն է.-

Ոսչինկթընի Ձեւակերպման կեդրոն
1111 Նորթ 19րդ Փողոց, Թիւ 600
Արլինկթըն, Վըրճինիա 22209
(703) 525-4311

Խորհրդային քաղաքացիներու ներգաղթին վերաբերող Միացեալ Նահանգներու օրէնքին այս հիմնական փոփոխութիւնը առաջին անգամ դրսեւորուեցաւ Ներկայացուչական Տան Գաղթականական Ցանկախմբին առջեւ Սեպտեմբեր 13-ին Արտաքին Գործոց Նախարարութեան տուած վկայութեան ընթացքին: Հոկտեմբեր 13-ին, Միացեալ Նահանգներու Արտաքին Գործոց եւ Արդարադատութեան նախարարութիւններու պաշտօնատարներ տեղեկատուական այցելութիւն կազմակերպեցին Ձեւակերպման կեդրոնին մէջ Գաղթականութեան եւ Գաղթականներու Հարցերով Հանգործակցական Ցանձախմբի անդամներուն համար, ներառեալ Հայկական Համագումարը: Պաշտօնատարները մանրամասն տեղեկութիւններ տուին նոր օրէնքի կիրարկման մասին եւ ներկայ կազմակերպութիւններէն խնդրեցին օգնել այդ տեղեկութիւնները իրենց հասցէներուն հասցնելու մէջ:

Ըստ Արտաքին Գործոց Նախարարութեան, Հոկտեմբերի 2-6 շաբթիան ընթացքին 100 հազար նախկին դիմումնագիրներ բաժնուած են: Հին դրութեամբ, այդ կրնար տեւել տարիներ: Այդ նախնական դիմումնագիրները կամ հարցազրոյցն օրինակներ տրուած են նաեւ գաղթականական հարցերով զբաղող ամերիկեան կառավարական մարմիններու կազմակերպութիւններու:

Կրնան տրուիլ նաեւ Խորհրդային Միութեան մէջ ազգական անհատներու, որպէսզի թոյլ տան իրենց այն ազգականներուն, որոնք չեն կրնար Մոսկուա կամ Լենինկրատ երթալ այդ դիմումնագիրները ներկայացնելու համար:

Քալիֆորնիոյ ուսուցիչներու համար Հայկական Ցեղասպանութեան մասին աշխատանքնոց

Մէկնակարգէն սկսեալ մինչեւ համալսարանական մակարդակի ուսուցիչ քան 125 ուսուցիչներ, Հոկտեմբերի 16-21 երկարող շաբթուան ընթացքին, ներկայ գտնուած են Հայկական Համազումարին կողմէ հովանաւորուած աշխատանքնոցներու, որոնց նպատակն էր ձեւեր որոնել Հայկական Ցեղասպանութիւնը իրենց պատմութեան եւ հասարակական դիտութիւններու դասածրագիրներուն մէջ ներմուծելու համար:

«Պատմութեան հետ հէմ առ դէմ» ծրագրի հիմնադիր Պիլ Փարսընըը արդիւնաւէտ գտած է իր ղեկավարած այս աշխատանքները:

Փարսընըը հեղինակն է նաեւ Հայկական Ցեղասպանութեան ուսուցման ուղեցոյցի մը, որ կը կրէ «Ամէն ոք այստեղ չէ – Հայկական Ցեղասպանութենէն վերապրած ընտանիքները» խորագիրը, եւ արտադրած է մէկժամեայ նոյն մակդիրը կրող տեսաժապաւէն մը: Այդ երկու հեղինակութիւններու արտադրութիւնը հովանաւորուած է Հայկական Համագումարին կողմէ, կը պարունակէ Հայկական Ցեղասպանութենէն վերապրողներու եւ անոնց թոռներու զրոյցները՝ ցեղասպանութեան ազդեցութեան մասին:

Ներուն նպատակն էր գիրքն ու տեսաժապաւէնը ներկայացնել ուսուցիչներուն, որպէս աշակերտներուն մարդկային հիմնական իրաւունքներու արժէքները սորվեցնելու միջոց:

Գիրքին ու տեսաժապաւէնին նեռառնած նիւթերու նպատակն է աշակերտներուն սորվեցնել պատասխանատու վերաբերմունք, անոնց օգնելու լաւ քաղաքացի դառնալու մէջ, ինչպէս նաեւ օժանդակելու անոնց պատմութեան խմաորը հասկըննալու:

«Այս ծրագիրը մշակելով, Հայկական Համազումարը կը միտի ներկայացնել նիւթերու ծրար մը, որ Հայկական Ցեղասպանութիւնը կ'օգտագործէ որպէս մարդկային իրաւունքը արժէքներ ուսուցանելու հիմք» ըսած է Համազումարի Արեւմտեան Ափի շրջանային տնօրէն Սոնա Համալեանը:

Ուղեցոյցի մէջ էջերուն մէջ Հայկական Ցեղասպանութիւնը կը զրօծածուի որպէս հիմք մարդկային իրաւունքներու ուսուցման, այդ հիմամբ տնօրինուած պարտականութիւններու միջոցով: Մօտ 28 վայրկեան տեւող տեսաժապաւէնը, որ արտադրուած է Հայկական Համազումարին կողմէ, կը պարունակէ Հայկական Ցեղասպանութենէն վերապրողներու հարցազրոյցներ՝ ցեղասպանութեան մասին:

Խ. Միութեան Գերագոյն Խորհուրդը, ամբողջ 1988ի ընթացքին ձգձգելէ յետոյ Արցախի հարցին քննարկումը, 12 Յունուար 1989ին առաւ որոշում մը, ըստ որուն ԼՂԻՄը կը կառավարուէր Յատուկ Կոմիտէի մը կողմէ: Արձագանգ հանդիսանալով արցախցիներու տրամադրութեան, հայ ազգային-քաղաքական երեք կուսակցութիւնները, օրին որոշումը նկատեցին ոչ-վերջնական, պատմականդեր՝ քայլ մը դէպի առաջ, արդար լուծումի մը իրականացման ճամբուն վրայ:

Այս որոշումը սակայն երեք չիրականացաւ: Իր պաշտօնավարութեան ամբողջ ժամանակաշրջանին, վերոյիշեալ յանձնախումբը կառչած մնաց զոհն ու դահիճը միեւնոյն նժարին մէջ դնելու Մոսկուայի դատապարտելի դիրքորոշումին, ինչ որ առիթ տուաւ Պաքուի՝ անարգել շարունակել հակահայ ու փաթուրքիստ իր քաղաքականութիւնը, որ 1989ի ընթացքին շատ աւելի շեշտուեցաւ իր գնդապաշտ ու վայրագ բնոյթով: Ոչ միայն նոր թափ ստացաւ հակահայ յարձակումները, ոչ միայն առաջ տարուեցաւ հայաթնակ մարզին թրքացման ծրագիրը, այլ՝ Մոսկուայի անտարբեր ու յաճախ մեղսակից աչքերուն առջեւ, Ատրպէյճանը՝ Արցախը եւ Հայաստանը ենթարկեց ամբողջական ու վայրագ շրջափակումի:

Խորհրդային Միութեան Գերագոյն Խորհուրդը շարունակեց հարցի ձգձգման քաղաքականութիւնը եւ արդարութիւնը վերահաստատելու առընչութեամբ, երբ կը սպասուէր դրական ու նոր քայլերու, 28 Նոյեմբերին, բոլորովին անակընկալ ձեւով առնուեցաւ «լուծում»ի մը որոշումը՝ Արցախը վերադարձնելով Ադրպէյճանին:

Իր ձեւին ու էութեան մէջ, Խ. Միութեան Գերագոյն Խորհուրդի այս վերջին որոշումը ոչ միայն դէպի ետ նետուած քայլ մըն է, այլ՝ զիջում մը թուրք-ազերի ազահ ընդլայնամոլութեան: Գերագոյն Խորհուրդը ոչ միայն կ'անտեսէ Արցախի ժողովուրդին ինքնորոշման իրաւունքը, այլ անուղղակիօրէն քաջալեր կը հանդիսանայ Սումկայիթներու սպառնալիքը ծծող Պաքուի փանթուրքիստ քաղաքականութեան:

Հակադարձելով այս դատապարտելի որոշումին, Հայաստանի Գերագոյն Խորհուրդը, Արցախի Ազգային Խորհուրդին ներկայացուցիչներուն հետ իր 30 Նոյեմբերի միատեղ նիստին, միաձայնութեամբ «անընդունելի» եւ «հակա-օրինական» յայտարարեց զայն, միեւնոյն ատեն որոշելով Արցախը եւ Հայաստանը հռչակել Միացեալ Հայկական Հանրապետութիւն:

Հայ ազգային-քաղաքական երեք կուսակցութիւնները բուռն կերպով կը դատապարտեն Խ. Միութեան Գերագոյն Խորհուրդի Նոյեմբեր 28ի հակահայ որոշումը: Միեւնոյն ատեն, կը վերահաստատեն իրենց ամբողջական զօրակցութիւնը Արցախի եւ Մայր Հայրենիքի մէջ հայ ժողովուրդի արդար իրաւունքներուն համար մղուող պայքարին եւ կը պահանջեն խորհրդային իշխանութիւններէն, բեկանել առնուած որոշումը եւ Արցախը վերամիացնել Հայաստանին:

Ողջունելով Հայաստանի Գերագոյն Խորհուրդի որոշումը եւ անվերապահօրէն զօրակցելով Արցախի ժողովուրդի ազատագրական պայքարին, կոչ կ'ուղղենք Հարաւ. Ամերիկայի հայ զանգուածներուն զօրաշարժի ենթարկուիլ՝ մեր արդար իրաւունքներուն իրականացման ի խնդիր:

Հարաւային Ամերիկայի՝
Ս.Դ.Հ.ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Հ.Յ.ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Ռ.Ա.ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Անմոռանալի Էջեր Մօտիկ Անցեալէն

«Սարտարապատ»ի մէջ տուած էինք (23 Նոյեմբեր 1988) դրուագներ 1895 Թուականի Զէյթունի ինքնապաշտպանութենէն, պատմուած նոյնինքն հերոս Բարթողիմէոս Ծ. Վրդ. Թաքաճեանի կողմէ: Այսօր կուտանք ստորեւ էջ մը եւս Վարդանանց հաւատքով տոգորուած այդ սրբակենցաղ եւ աներկիւղ եկեղեցականի կեանքէն, արտագրելով Գահիրէի «Հրեղէն Սիւն» ամսագրի Նոյեմբեր 1929ի թիւէն: Այդ թիւին կողքը զարդարուած է Բարթողիմէոս Ծ. Վրդ.ի լուսանկարով: Խմբագիրը, Բիւզանդ Կէօզիւպէօյիւքեան, կը նկարագրէ իր առաջին այցելութիւնը Բեթլեհեմ (1929) եւ իր հանդիպումը մեծոգի հոգեւորականին հետ:

Բեթլեհեմ

Քարքարուտ դարատափներով ու փոքրիկ ծառուկներով բլրակի մը կուշտին է Բեթլեհեմ գիւղը: Ոչինչ փոխուած է կարծես դարերէ ի վեր: Նեղ, շատ նեղ փողոցներ, քարէ հին պատեր: Իսկոյն կը հասնինք Ծննդեան մեծ վանքին մայր դրան առջեւ: Կը մտնենք տաճար եւ քանի մը սանդուխներէ կ'իջնենք Ծննդեան մութ այրը, ուր Փրկիչը ծնաւ: Կարծես զարմանալի ու մեզի անծանօթ մղում մը մեզ առաջնորդեր է «Հրեղէն Սիւն»ի այս տարուան Ա. թիւին կողքը զարդարել Փրկիչի ծննդեան այրի նկարով: Ու ահա Տէրը մեզ առաջնորդած է հոդ, նոյնինքն այդ սրբավայրը:

Մութ խորշին մէջ կը տեսնուի պաղեստինցի պահակ զինուոր մը որ կը հսկէ: Արդեօք կ'արգիլէ՞ ծնրադրել, մօտենալ Փրկիչի ծննդեան սրբավայրին ու աղօթել: Ոչ: Ու ահա ծունկի վրայ ենք Աստուծոյ Գառնուկին, մանուկ Փրկիչին ծննդեան սուրբ խորշին առջեւ, սիրոյ ջերմ արցունքներով թրջելու մեր քարի եւ անմեղ Տիրոջ ծննդավայրը, այն վայրը ուր Հօրը սէրը իջաւ առ մեզ, անպատմելի ու մանկունակ տպաւոնովն իր Բարի Որդւոյն մարմինին: Բայց ի՞նչ բառեր կրնան պատմել Աստուծոյ եւ հաւատացելոց սիրտերուն անընդմիջեալ սեղմումը... Կ'ելլենք ոտքի սփոփուած ու վարձատրուած: Կանթեղներով լուսաւորուած մութ քարայրին մէջ, հանդիպակաց պատին կուշտին, կը տեսնենք «Մսուրը» ուր խանձարուրով փաթթուած դրուեցաւ Բարի Տէրը: Պատմագէտի եւ կէս-գիտունի կասկածներ երբեք չեն խռովեր մեր սիրոյն ու յուզման զեղումը: Կարծես Տէրը ինքը տեսած ու գրկած, դուրս կ'ելլենք ծննդեան խորշէն:

Վերը ընդարձակ տաճար մըն է, որուն հաստաբեստ գերաններով առաստաղը խիստ ուշագրաւ է: Այս տաճարին մէկ մեծ թիւը Հայոց սեփականութիւնն է: Դուրս կ'ելլենք, հետաքրքրական ու Ս. Գրական պատկերներ դիտելէ ետք տաճարին զանազան մասերուն մէջ: Քարէ սանդուղ մը մեզ կ'առաջնորդէ վեր՝ Հայոց Վանքը:

Հոն, խուցերէն մէկուն մէջ, Զէյթունցի Բարթողիմէոս Վարդապետ Թաքաճեան առանձին նստած է: Լըսած ենք թէ Բեթլեհեմի հայոց վանքին ջուրը լաւ է: Վարդապետը, դոյլը իջեցնելով հինաւուրց ջրամբարին մէջ, կը մատուցանէ մեզի կենաց Ջուրը՝ ըսենք, քանի որ կենաց Հացին այնքան մօտն ենք: Արդարեւ, Ս. Գրական անունները պիտի բաւէին անհաւատ մը համոզելու: Բեթլեհեմ եբրայեցերէն կը նշանակէ «Հացի Տուն»: Ի՛նչ զարմանալիք, որ կենաց Հացը պիտի իջնէր հոս այս գիւղին մէջ ծնանելու:

Բայց ժամանակ չկար: Չենք գիտեր ուրկէ լսած ենք թէ այս Բարթողիմէոս վարդապետը հրաշապատում կեանք մը ունեցած է, բազմիցս տեսնելով Աստուծոյ որոշ յայտնութիւնները իր կեանքին մէջ: Ու իսկոյն կը խնդրենք որ մեզի պատմէ իր կեանքէն հրաշքի դրուագ մը: Ծերունազարդ վարդապետը կը պատմէ հետեւեալը:

Տէր Յիսուսը եւ Տիրամայրը Տեսած

«Շուրջ 1900 թուականին էր, իբր 29 տարիներ առաջ, երբ Աղեքսանդրիա այցելեցի, Զէյթունի համար դրամ հանգանակելու: Բաւական տեղեր այցելելէ եւ պաշտօնս կատարելէ ետք, ըսին թէ հոս կայ Աբրահամ փաշա Բարթողը որուն քով ոչ ոք կրնայ երթալ, այնքան խիստ եւ սոսկում մարդ մըն է: Ես չկրցայ հաշտուիլ այդ գաղափարին հետ եւ «ինծի ցուցուցէք այդ մարդը» ըսի: Նեղ անցքէ մը ցուցուցին ինծի այդ փաշան երբ նարտ կը խաղար: Օր մը, ես այցելեցի այդ փաշային, խնդիրը պարզեցի եւ բաւական դրամ ալ առի Զէյթունի համար: Ինք աղօթքներ խնդրեց եւ ինծի նուէր ալ տուաւ, զոր մերժեցի: Ներսէս չեկաւ աղօթել եւ հեռացայ:

«Ժամանակ մը վերջ, զարմանալի ազդում մը ունեցայ ներսիդիէս: Ձայն մը կ'ըսէր. «Գնա Բարթող փաշային ագարակը եւ հոն Սուրբ Պատարագ մատուցանէ»: Ես չհնազանդեցայ այդ ձայնին, մինչեւ որ երեք անգամ խիստ կերպով կրկնուեցաւ այդ Աստուածային հրամանը: Վերջին անգամ այնքան խիստ էր որ անկարելի եղաւ չհնազանդիլ: Ես ո՛չ լուր ունէի թէ Բարթող փաշան Աղեքսանդրիոյ մօտերը ագարակ ունի, ոչ ալ գիտէի թէ այդ ագարակին մէջ մատուռ կայ: Ձայնը կը հրամայէր տիրական կերպով: Ստիպուած ելայ գացի տիկին Բարթող փաշային: Հարցուցի թէ իրենք ագարակ ունէի՞ն, եւ թէ մէջը մատուռ մը կա՞ր: Այո, պատասխանեց տիկինը: Լաւ ուրեմն, ըսի, յառաջիկայ Ս. Բարթողիմէոսի տօնին այդ մատուռին մէջ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանեմ:

«Եկաւ օրը: Այդ զարմանալի օրը, երբ Ս. Սեղանին առջեւ ելայ իբր պատարագիչ, առաջին վայրկեանէն սկսեալ աչքերէս հեղեղի պէս արցունք սկսաւ հոսիլ. աչքերս աչք չէին ա՛լ կարծես, այլ աղբիւր: Երկար ատեն արտասուելէ ետք, տեսայ թէ Աւագ Սեղանին վրայի պատկերին մէջի մանուկ Յիսուսը կը ժպտի ինծի:

(Վարդապետը այս պատմութիւնը պատմած ատեն սուրբ խանդաղատանքի այնպիսի յուզումով մը կը պատմէր որ անկարելի էր կեղծ ըլլալը):

«Իր եւ իր մօրը երեսը արտասուալից դիտելէս ետք, երբ «Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ»ին ժամը եկաւ, Մայր ու Որդի եկան ինծի փարելու եւ մեր միջեւ մնաց միայն Ս. Սկիհը: Բնաւ չեմ կրնար մոռնալ Փրկիչին մարգարտաշար ակռաները, որոնք մասնաւորաբար ուշադրութիւնս գրաւեցին: Այսպէս սուրբ յափշտակութեան մէջ անոնց երեսը նայելով անվերջ արտասուելէ ետք, երբ «Առէք կերէք»ին ատեն եկաւ, եւ քոչ ետքը դարձայ Հաղորդութիւն տալու, տեսայ որ իրարանցում մը եւ հրմշտուք մը կար մատուռին մէջ: Ագարակին գրագիրներէն մէկուն գերմանացի կինը, որ մինչեւ այդ պահը մատուռին դրան առջեւ կեցած էր, կ'ուզէր մօտենալ եւ հաղորդութիւն առնել: Տիկին Բարթող փաշա եւ ուրիշներ չէին թողուր: Այդ գերմանուհին, ուրիշ յարանուանութեան մը պատկանելուն համար, սրբապղծութիւն կը համարէ եղեր մեր եկեղեցիէն ներս մտնելը եւ դրան քովէն կը հետեւի եղեր արարողութեանց: Երբ Տէր Յիսուսը եւ Ս. Մարիամը կը տեսնէ, ներս կուգայ յուզուած, հաղորդուելու: Տիկին Բարթող փաշա եւայլն կ'արգիլեն:

«Ստիպուած հարցուցի թէ ի՞նչ կ'ըսեն: Երբ ըսին խնդիրը, եւ թէ խոստովանած ալ չէ ու արձակում չէ ստացած, «Ես հիմա կ'արձակեմ զինքը, ըսի, քանի որ Տիրոջ Սեղանին կարելի չէ խնդրող մը մերժել», ու արձակելով զինքը տուի անոր եւս Ս. Հաղորդութիւն:

«Պատարագէն վերջ տիկին Բարթող փաշա եւ ուրիշներ ըսին. «Հայր Սուրբ, քեզի համար կ'ըսեն թէ պատերազմներու մէջ գտնուած մարդ մըն ես, ի՞նչպէս մենք քու պատարագիդ այդպէս Տէրը տեսանք»: Ես անշուշտ համեստութիւնը ունեցայ ըսելու թէ պատկերին սկզբնական օծողը, Գաբրիէլ եպիսկոպոս, սուրբ եկեղեցական մը եղած ըլլալու է: Անոր զօրութիւնն է:»

Ինչպէս վերը ըսինք, այս պատմութիւնը պատմած ատեն, Հայր Սուրբը այնպիսի սուրբ յուզումով մը կը պատմէր որ ինքնին երաշխիք էր դէպքին ստուգութեան. մնաց որ, ինք աւելցուց թէ դէպքին ականատեսներէն այսինչ սարկաւագը դեռ ողջ է:

Հայր Սուրբը իր կեանքի հրաշալի փորձառութիւնները գրի առած է եւ այժմ ձեռագիր վիճակի մէջ իր քովն են, եւ կը սպասէ որ օգնողները ըլլան փորձերը կարդալու եւ այլն որպէսզի հրատարակութեան տայ:

Ակամայ հրաժեշտ կ'առնենք Թաքաճեան վարդապետներէն եւ կը դառնանք Երուսաղէմ այցելելու Ս. Գերեզմանը եւ Գողգոթան ու Ձիթենեաց լեռը:

«Հրեղէն Սիւն», Գահիրէ
(Նոյեմբեր 1929)

ՍԱՀԱԿ ՊԱԼԸԳՃԵԱՆ

Ռիօ Տը Ժանէյրօ

---

7 Դեկտեմբերի ահաւոր երկրաշարժը պիտի բոլորէ տարի մը յառաջիկայ Հինգշաբթի օր, Դեկտեմբեր 7-ին:

Հայրենի Պետութիւնը անցեալ Հոկտեմբեր 28-ին արձակած պաշտօնական հրամանագրով՝ 1989-ի 7 Դեկտեմբերը հռչակեց «Երկրաշարժի Զոհերի Հիշատակի Օր» (տես՝ էջ 1).

Միւս կողմէ, ինչպէս ծանօթ է Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետ՝ Ն.Ս.Օ.Ց.Տ. Վազգէն Ա. Կաթողիկոսը մասնաւոր հրահանգով Հայց. Առաքելական բոլոր եկեղեցիներու մէջ, յառաջիկայ Կիրակի օր, Դեկտեմբեր 10-ին, պիտի մատուցուի Ս. Պատարագ եւ պիտի կատարուի հոգեհանգստեան պաշտօն հայրենի տասնեակ հազարաւոր զոհեալներուն հոգիներուն համար:

Առաջին տարելիցին, այսինքն՝ յառաջիկայ Հինգշաբթի Դեկտեմբեր 7-ին, առաւօտեան ժամը 11.45-ին, բոլոր մեր եկեղեցիները 10 վայրկեան տեւողութեամբ սգոյ զանգահարուած պիտի կատարեն:

Ինչպէս Սփիւռքի ամբողջ տարածքին նոյնպէս նաեւ գաղութիս մէջ ողջ հայ ժողովուրդը պարտի բերել իր անվերապահ ու սրտաբուխ մասնակցութիւնը երկրաշարժի զոհերուն յիշատակին ձօնուած այս կարեւոր ոգեկոչումի հանդիսութեան, ու նաեւ բոլոր այլ հանդիսութիւններուն՝ իբրեւ ազգային նուիրական պարտականութիւն:

Պաշտօնաթերթիս աշխատակիցներէն Տիկ. Ալիս Թարագճեան-Եզեկելեան երկրաշարժի Ա. տարելիցին առիթով ղրկած է մեզի հետեւեալ յուզիչ ու պարզ բանաստեղծութիւնը (հայերէնով), գրուած Դեկտ. 1988-ին, անգլերէնով, որ լոյս կը տեսնէ "Ararat Quarterly"ի Autumn '89 թիւին մէջ:

Ա՛խ Շիրազ

Որքա՜ն կանչեցիր դուն Արարատը
Անհուն կարօտով,
Վառ ափսոսանքով,
Որ չդիմացաւ նահապետ լեռը
Պապ Մասիսը մեր.

Ըսաւ. ա՛լ երթամ,
Երթամ միանամ
Իմ ժողովուրդին,
Վերջ տանք դարաւոր
Խոցող կարօտին:

Ցնցեց, թօթուելով
Սպիտակ փաշեր,
Սփինքսանման
Թաթերը ծածուկ,
Սկսաւ շարժիլ....

Բա՜յց իսկոյն տեսաւ
Անհեթեթ...
Չին արցունքներով
Ողողեց Մասիս
Փլատակները:

Հիմա Արարատ
Կրկին ազատ,
Եւ բռնագրաւուած,
Կը դիտէ տխուր
Երկիրը Հայոց:

Ալ եւս ի՞նչ ըսել...
Ա՜խ Շիրազ:

ԱԼԻՍ ԹԱՐԱԳՃԵԱՆ - ԵԶԵԿԵԼԵԱՆ
Դեկտ. 1988

Lecciones del terremoto en Armenia

Guennado SOBOLEV,
profesor, jefe de la sección de Física del foco de los terremotos y las propiedades de la sustancia de la Tierra del Instituto de Física de la Tierra de la Academia de Ciencias de la URSS.

La tragedia que tuvo lugar en Armenia el 7 de diciembre de 1988, continúa planteando muchos interrogantes ante los dirigentes del país, de la república y los científicos que estudian los problemas relacionados con el peligro sísmico.

El gran número de víctimas y las enormes pérdidas materiales se debieron, ante todo, a la imperfecta construcción de los edificios y la baja calidad de la misma; a los errores del mapa sísmico, en el que el terremoto de 10 puntos en la ciudad de Spitak figuraba como sacudida de 7 puntos; a la ausencia de un sistema funcionable de pronosticación de los terremotos en Armenia.

En el Presídium de la Academia de Ciencias de la URSS, en el Consejo Interdepartamental para la Sismología y la Construcción Antisísmica y en el Instituto de Física de la Tierra de la Academia de Ciencias de la URSS se han celebrado una serie de reuniones en las que los científicos expresaron distintos criterios sobre las medidas encauzadas a prevenir el peligro sísmico.

¿Cuáles son los defectos principales del mapa sísmico de la URSS? ¿Cómo mejorarlo? Igor Gubin, miembro correspondiente de la Academia de Ciencias de la URSS, expresó un punto de vista extremo. En su opinión el mapa no toma en cuenta la información sobre las dimensiones y la profundidad de las fallas geológicas en la corteza terrestre. El ofrece la siguiente fórmula: estudien detalladamente las fallas y conocerán los lugares y la máxima magnitud de los futuros terremotos.

Gueorgui Reisner, Doctor de Ciencias y jefe de laboratorio del Instituto de Física de la Tierra, propone un esquema más complejo: la geología de la corteza es muy importante, mas hay que tomar en cuenta todo un sistema de factores geofísicos, y reprocha a los autores del mapa el no haber contado con las recomendaciones de los geólogos. En resúmen, tenemos que la frontera de la zona de 8 puntos en la región de Leninakán cruza las principales fallas geológicas en el mapa.

En la opinión del Dr. A. Nikonov, el error consiste asimismo en que en la URSS está poco desarrollado, y prácticamente no se utiliza, el método paleosismológico, que consiste en buscar fallas y deslizamientos producidos por fuertes sacudidas antiguas. En la región de Spitak él descubrió numerosas huellas de pasados terremotos.

Los oponentes de los partidarios del enfoque geológico consideran que no basta con conocer el lugar y la fuerza de la posible sacudida. Por ejemplo, el mapa sísmico existente estipula que en la región de Leninakán los terremotos de 8 puntos se suceden una vez cada mil años. En este caso los constructores piensan que no hay necesidad de edificar casas especialmente reforzadas y, por consiguiente más caras. De aquí que los mapas deben señalar las zonas en que los terremotos se esperan en los diez años próximos, lo que se puede hacer según los datos sismológicos, estudiando la frecuencia con que se producen los terremotos. Mas, en un mismo lugar, los fuertes terremotos se suceden con poca frecuencia y la historia de las observaciones sismológicas es muy corta. En este caso, puede ayudar el estudio de las huellas que los destructores terremotos han dejado en los antiguos monumentos, iglesias y otras edificaciones, cuya fecha de construcción se sabe.

Ultimamente se han elaborado métodos sismológicos que permiten valorar la probabilidad de los fuertes terremotos en los próximos años. Estos métodos se basan en el control de la frecuencia de los pequeños terremotos, la concentración de los mismos en un mismo lugar y el tiempo de calma ante la "tormenta sísmica". Aquí son útiles asimismo los métodos geodésicos, que permiten registrar las deformaciones de la superficie terrestre.

Los participantes en los debates científicos llegaron a la unánime conclusión de que el mapa existente se puede y debe mejorar combinando razonablemente los métodos geológicos y sismológicos.

Sin embargo, surge una pregunta escrupulosa. De un lado está claro que el mapa sísmico del territorio de la URSS debe tener una base metodológica única. Empero, las zonas sísmicas cubren el territorio de distintas regiones y las representaciones de los científicos, incluso de las repúblicas adyacentes, con frecuencia no coinciden. Mientras que los terremotos conocen fronteras. ¿Cómo unificar metodología para todo el país, respetando el derecho de las repúblicas determinar por cuenta propia el peligro que presentan los elementos, incluso los terremotos?. ¿Quién debe asumir la responsabilidad por el mapa sísmico: los departamentos federales o los de las repúblicas?.

Continuará

Isabel Tchalian

COCINA

Soufflé de queso

Calentar en una cacerola 100 grs. de manteca, agregarle 50 grs. de harina, moviendo con una cuchara de madera hasta que se vea que la harina está cocida. Incorporar leche hirviendo en cantidad necesaria, hasta formar una salsa cremosa.

Condimentar con sal, pimienta, nuez moscada y 200 grs. de queso rallado.

Dejar entibiar y agregar 4 yemas 4 claras batidas a punto nieve. Mezclar sin batir, para evitar que se pierda consistencia.

Acomodar la preparación en una fuente enmantecada que pueda ir al horno y a la mesa, espolvoreándola con queso rallado. Cocinar a horno moderado durante 20 minutos.

Daniel Youssefian e Hijos S.A.

Distribuidor y Mayorista Textil Blanco y Tejidos en general

Sarmiento 2357 Buenos Aires
TE. 48-9442/5298

Hokehankisd

Con motivo de cumplirse los cuarenta días del fallecimiento de nuestro querido esposo, padre y abuelo

Aram Donikian

invitamos a parientes y amigos a honrar su memoria en la misa que se oficiará el próximo domingo 10 de diciembre en la Catedral San Gregorio El Iluminador.

Su esposa, Anyel Donikian
Sus hijos, Ruben y Edgardo
y sus nietos.

* *

En esta conmemoración del fallecimiento de nuestro dirigente Aram Donikian, invitamos a amigos y correligionarios a participar de esta misa que se ofrecerá en su homenaje.

ODLA - REGIONAL SUDAMERICANA

El Dr. Karahanian observador de las elecciones chilenas

La Concertación de Partidos Políticos por la Democracia Chilena, invitó oficialmente al Dr. Michel Karahanian para que actúe como observador en las próximas elecciones a Presidente, Parlamentarios y Gobiernos Municipales de ese país hermano.

Recordemos que ya anteriormente el Dr. Karahanian actuó como coordinador en Argentina para el plebiscito que se cumplió por disposición del gobierno chileno, puesto para el cual fuera designado por la unanimidad de los representantes de los partidos políticos chilenos.

Periódico Armenio
"SARDARABAD"
de la
ASOCIACION CULTURAL
TEKEYAN

Redacción y Administración
Gorriti 4804
1414 - CAPITAL FEDERAL
T.E. 771-2520
Horario de atención: Lun a Vier
de 10.00 a 19.00 hs

Registro Nac. de la
Propiedad Intelectual
N° 78.836
Director
NAHABET NAHABETIAN
Corresponsalía, receptoría de avisos y suscripciones en
BRASIL
Sr. Hrair Chahinian
Av. Coxingui 191 Ap 84
Cep. 00579 - San Pablo
T.E. 813-6731

URUGUAY
Dr. Pedro Tanielian
Benito Blanco 675 Ap 201
T.E.: 70-3114 Montevideo